

BAHIBURI, UNTU GWA

BUHANO-NA-BUBILI ²

 Akusaye ugwe! Une ngwinogona, icyākwānda, uswe tulinako akāna akanini apa, Doc ambūlile une itolo amaminiti manini aga gakīndīle, unūguna gwāngu, unkundwe mu mbili, uyu ālōndāga. . . āli kuli bupagulilīgwe. Kangi lilino linga abakūndwe bala balinatu utunini utwāna twābo utu abēne bikulōnda ukupāgulīla kwa Ntwa, uswe twisakuya basangalufu ukuya na bēne lululu ulu ukwīsa, ukutwāla abānini bābo kuno.

²³⁹ Lilino, kangi bāndu balinga, abēne, iki abēne bikukikōlela, ukōsya abēne. Ikipanga kya Methodisti kubomba, kangi une ngwitika aba Nazarene. Une ngaya nsinsimikisiyi. Umma. Une ngwinogona ikyo kyo iki abēne bāyabanikepo apo, pāli pa lōsyo lwa bāna, aba Nazarene na ba Free Methodisti. Lōli, mulimōsa, bamo mwa bēne, abēne bikubōmba ikindu kimokyēne kangi ikīngi. Lōli, kangi bamo mwa bēne bikōnelela utwisi utunili pa bēne. Bamo bikubanyāfila abēne. Kangi, lōli uswe akabalilo kōsa tukugela ukusyāla itolo kifuki ku i Bāngéli mūmo uswe tumanyile injila yāke. Lilino, likayapo nalimo i Lisimbo mu li Bāngéli ukuti umwāna anyafiligwēge, pōpe likayapo i Lisimbo mu li Bāngéli umūndu aligwēsa ukunyāfiligwa. Ikyēne kikaya kīndu Kyammasimbo mma. Ubwēne bo bulagili bwa kipanga kya Katolika.

²⁴⁰ Lōli abēne—lōli abēne bikubōmba, bātwele. . . Abēne nalōli babatwēle abana banini kwa Yeso. Kangi—kangi uswe tubagile ukumwimilila Umwēne. Uswe tukulonda ukubomba ikindu kilakila iki Umwēne aabombile. Umwēne ābikile amaboko Gāke pa bēne nu—nukubasaya abēne, nukuyoba, “Baleka abāna abanini bīse kwa Une, kangi ukubakānisiyaga abēne mma, kabuno u luko ulu lo Kitangalala kya ku Mwanya.” Kangi ikyo kyo iki uswe tukukīndilila ukubōmba pa kipānga iki, bo uswe tukugela ukukīndilisiya nkyēni iyaiBāngéli iyanaloliloli, injila ingemesigwe, ikinunu ukukinda iki uswe tumenye akabōmbēlo.

²⁴¹ Popāpo lilino, linga u māma yula, pamo u māma aligwēsa bali nabo abāna abanini bābo ukuya bapāguliligwe, akabalilo kāko Kalumbu Gertie ikukuba *Batwāla Abēne Nkati*, fiki, umwe batwāla abēne ku kigemo. Nkundwe na une tukwīsāga pāsi nukupāgulīla abanini abo kwa Ntwa. Umma ndaga.

Nkundwe Neville. . . [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi]

²⁴² Ndaga ugwe, Kalumbu Gertie. Ikyo kyo kinunu fiyo. Balinga babaganīle abāna abanini? Linga ugwe ukubagana, kilipo ikindukimo kisobi na ugwe, kilipo ikindukimo kisobi.

²⁴³ Lilino, ikilo iki, lilino ukubūka nkati mu busyāle bwa mbōmbèlo. Uswe. . . inongwa iyi une nisile kuno kang'i ikilo iki. Utubalilo twīngi limo mwa masiku aga akabalilo kākō uswe tuli nu mbombelo sya bubūmbulusi, une itolo ngwēga kifuki ilisiku limo, panongwa yakuti ikyēne kikūmba une ukusenyenda kwa luko lumo. Ugwe utikukimanyamo siku ikyēne. Kang'i apa ku kāya ko kabili-kosa ukuya kibībi bo kulikōsa ukūngi.

²⁴⁴ Kang'i une nilāmbaga panongwa ya kutēndēka ubusobi bwa luko lumo mūmo une nābōmbīle ni kyēne ulubūnju ulu. Lōli ikindu kyākwānda iki kyālifulugēne une, kyāli akabalilo kākō Billy ikwīsa ukumbula une ukuti umwēne ātolīgwe ukubāga abāndu abakufwāna ukuyabania amakadi ga lwīpūto. Umwēne abagīle itolo ukuyabānia kifuki kalongo na mabili pamo kalongo na mana. Kang'i umwene ali. . . Nayumo alōndaga amakadi ga lwīpūto. Une ngusakikisya kilikyosa kyali kanunu mōsa. Popāpo lēlo, muli ikyo, une ngalinogwinemo siku. . . Kang'i polelo akabalilo kākō une nālyāndīle ukukōlēla amakadi ga lwīpūto gala, une ninogonaga ukuti une ngubagaga bōsa kalongo pamo kalongo na babili, pamo kilikyosa iki kikuyaga nkati muno. Ndinkubakōlēla abēne kuno. Une ndikuya ni mbalilo yimo, ikindukimo, kang'i ikyēne kilinkutoligwa ukukōlēla. Kang'i une nākōlīle. Ikyēne kilinkusita ukwāmūla. Kang'i une ngalinogwinemo siku isya ikyēne mpaka Nka. Wood ālingōlīle une kuno. Umwēne alinkuti, "Nkundwe Branham, Billy ikwēga amakadi gala nukugafulugania agēne palikimo, kang'i itolo ikuyabania agēne mōsa. Umwēne ābagīle ukuti āli ni mbalilo yabutatu," (bule ikyēne?) "mbalilo yabutatu mu nyāmbi yāke."

²⁴⁵ Nalōli, umwēne utubalilo twīngi ikuyabania gōsa malongo mahano. Akabalilo kākō umwēne ukutwāla agēne pankyēni pa bāndu, umwēne itolo ikufulugania agēne mōsa. Popāpo aligwēsa. . . Ikyēne kyo kukaya kuyoba, "Mbapo une mbalilo yakwanda." Pamo, uswe lumo tutikwānda mbalilo yakwanda. Uswe tubagīle ukwānda pa mbalilo malongo mahano, ugwe ukamanya, nukugomokela. Uswe tubagīle ukwānda pa lwēle nukukīndilila kula. Tubagīle ukwānda pa malongo mabili nukukīndilila. Uswe tutikumanya. Lōli umwe itolo ikufulugania agēne mōsa nukuyabania agēne ku bāndu mūmo abēne bikulōndēla. Kang'i une, kisita kwīnogona ulubūnju ulu, une nabagīle ukuti nākōlīle bana pamo bahano ukongelelāpo, kang'i abēne angali bakayamo nkati muno, 'nongwa yakuti ikyēne lumo kyāli kubutali kula mmalongo mabili pamo mmalongo matatu pamo, umwe muketile. Kang'i, polelo, lōli u Ntwa alinkukitēndekēsya ikyēne mōsa, lōli ikyēne itolo kitikuya nu—nu bufyēnye bwanaloliloli ku kyēne, bo mūmo ikyēne kikubōmbēla kubutali na kukāya. Une lumo ndisakugelamo siku ikyēne—ukugelamo ikyēne.

²⁴⁶ Lōli, apa pakaya patali mma, une nalinsūmīle u Ntwa linga Umwēne ābagīle ukutupa uswe ulukomano ulununu, ukuti une

nāfīngīle ukuti une—une ngabagīle ukunsumamo Umwēne ikyo kangī mma, panongwa yakuti ikyēne kyo kindu kimo kikafu. Kangi ikyene kyo kikindene Lisimbo. Muketile? Kangi linga ugwe. . . Ikyo kyo iki kikupela ikyene ukuya pa une. Panongwa yakuti, mmenye ikyo, ikyēne kikūmba une u—u buponjoligwe, ukwānda itolo. Muketile? Une mbonjoligwe, ukwanda itolo.

²⁴⁷ Lōli, umundu yumo ālinkōlīle umundu yumo amayolo aga. Nka. Wood ākōlelīgwe nu mūndu yumo. Kangi alinkuti, ukuti, “Umunduyumo nkipanga iki ākōlelīgwe ulubunju ulu, isya nnyambala yumo uyu āli fiyo, fiyo mbine, uyu ālisīle kwa Kristi amayolo aga, ukufuma pala.” Ukuti u—u nnyāmbala uyu āli mbine fiyo āpīndukīle kwa Kristi.

²⁴⁸ Kangi ikindu ikingi, Nka. Wood ālimbulīle une ukuti une nāyōbile ku lilumbu gwāke, ulilumbu gwāke unkulumba, ukuti une naloli nāli mu nyūmba yāke ilisiku limo nukulya ifyakulya nu mwēne, pamo ifyabugonelo nu mwēne, kula mu Kentucky. Kangi Gwamakagosa Kyala amenye ukuti une ngalimwāgēnie unkikulu yula. Muketile? Uko ko kutalusya. Itolo. . . Imboniboni syo silipasyēne. Uswe tukamanyamo siku mūmo isyēne sikubukilaga pamo iki kikuyaga pakuboneka. Ikyēne kyo kili kwa Kyāla, kangi iki—iki kikuboneka. Lōli une naloli nāmēnye, mukusigūlīla isyēne, ukugūlīla kuli kula.

²⁴⁹ Kangi ilisiku ilingi akabalilo undindwana unnini uyu āli nkati mula, uyu ābagīle ukuya nu kumanyila-ngāni, iki une, komma. . . Muketile, linga Kyāla āpāga kila ku kīsu kyōsa, ikyēne angali kikuya kinunu; lōli linga ikyēne kyāli, ikyēne kyāli kubutali fiyo na ikyo Umwēne ālimbūlīle une ukukilania ulukīndi apa, umwe muketile, ifyīnja finini ifi fikīndilepo. Kangi uswe twālōndāga ukuya basisimikisyi kila kyāli kitalusye, kangi ukukileka ikipānga, ukuya ikyēne kyāli apa, kikibonege ikyēne. Kangi polelo une ndinkunkōlēla yula Nka. Snyder. Kalumbu Snyder. Umwēne ali apa pamo apo. Umwēne ali itolo panini nkafu ukupilika. Kangi u nkīkūlu unnini yula āyobāga ikyēne pāsipo, kangī alinkuti, “Ugwe uli nu kupōsa mu mbili,” pamo imbungo ya fifupa, ikindukimo bo kila.

²⁵⁰ Uyu, une namenye ikyene gwāli nsana unkonyoke. Kangi polelo, u Mbepo Mwikemo atwele kila ulubunju ulu. Muketile?

²⁵¹ Lilino, iki kyo fiki, ikyēne kyo kyabupe i Kyamwakyala, kangī ikyēne kikubōmba mu bwibwēne bwāke. Lōli iki kikupela ikyene ukuya kikafu fiyo apa nkaya, ukuyoba ubwanaloli, une—une ngufika pakwitabania, akabalilo kōsa, mu kwīputīla ababine apa. Pamo—pamo. . . une ngubūkāga, babūla abāndu iki. Une ngubūkāga, nguyoba, “Lilino u Ntwa akupelile ugwe uyege kanunu. Yeso ākubūmbulwīsyē ugwe akabalilo kāko Umwēne ākufwīlīle ugwe, ifyīnja elifu yumo na bamia lwele na limo ifi fikīndilepo. Kulakula kula ugwe gwābumbulusīgwe. Lilino, mūmo Kyāla ayīlīle, mūmo Kristi

ayilile, ugwe gwābūmbulusigwe, ifyinja elifu yumo na bamia lwele na yumo ifi fikindilepo. Imbungo yāko yākīndīle. Ikyēne kikwēgēla ulwītīko ukubōmba ikyēne.”

²⁵² Kangi polelo u mūndu yula abagile ukusyungutila kangi nukusita ukuya kanunu. Polelo umundu ikwisa ukusyungutila, ikuyoba, “Nkundwe Branham aalimbulile une nāli kanunu.” Muketile? Une ngubabula umwe isi Kyala aayobile.

²⁵³ Lilino, akabalilo kāko ikylene kiyobigwe nukutalula ku mūndu, nukutalula, “Ikyene kyo ISI SYO IKUTI U NTWA,” pa kindu kimo iki kisakubonekaga pa buyo. Ikyo kisakusisimikisya palapala pala ukuti ulubūmbulusyo lwāko lutalile lusingisigwe. U lwītīko lwāko lufūngile ikyēne. Muketile? Ulufingo lo lwako. Ikyene kikaya lisyu lyangu. Ikyene kyo Lisyu Iya Kyala, ukuti ugwe utalile ubumbulusigwe. Muketile? Lōli ugwe itolo... Munjila yimo iyingi, une—une ngutoligwa ukukupela ikyēne kiyubisigwe nkati, ku bāndu apa mu Jeffersonville. Une—une ngutoligwa itolo ukukupela ikyēne ukuboneka. Une mmenye. Une ngugelaga ukulīngānia ikyo itolo nubununu mūmo une mbagile, kangi ikyēne itolo—ikyēne itolo kitisa kuboneka. Ikyo kyo kyōsa. Une nguyōba . . .

²⁵⁴ Apa, pakaya patali mma, une nābūkile ku kāya, ku nnyāmbāla yumo, kangi u nnyāmbāla yula āfwāga. Kangi abene balinkungolela une, “Isaga, usamwiputile umwēne. U dokotala ātīle umwēne akābagila ukuya mūmi mpaka ndubūnju.”

²⁵⁵ Une ndinkwīngila nkati. Kangi u nnyāmbala unkeke yula alinkuyoba kwa une, “Tata. Branham, une ndinkulōnda ukufwa.” Fiki, u mwinitu unkeke yula akāli. Umwēne āli na kāya ka bāna babili kula.

²⁵⁶ Ena, une ndinkusuluka pāsi. Une ndinkuti, “Lilino, keta, ywani ngānga gwāko?” Umwene aalimbulile une. Une ndinkuti, “Lilino, u dokotala abagile ukuyoba ukuti ugwe gwāli—ugwe gwāyāga pakufwa, lōli Kyāla akāli akayōba tāsi ukuti ugwe kuyaga pakufwa.” Une ndinkuti, “Lilino, ukufwana ni Libangeli, ugwe utalile uli mbumbulusigwe, kabuno Yeso aafwile panongwa ya bubumbulusyo bwāko.”

²⁵⁷ Umwene alinkuti, “Ngimba umwe mukwitika ukuti une ngubuka kanunu?”

²⁵⁸ Une ndinkuti, “Une naloliloli ngwitika ikylene.”

²⁵⁹ Ena, linga une naabuukile pakwiiputila u muundu, kangi une ngaaboombile uluko lula ulwa lwiitiko, ukwitikila umweene; linga une ngubuuka, “O, umma, umma, linga u ngaanga aayobiile ugwe kuyaga pakufwa, ugwe gwaayaga pakufwa. Ikyo kyo kikumasya inongwa lilino.” Lilino, ngimba uyo atikuyaga muundu yumo ugwaakwiisa ukwiiputila ababine? Une ngabagila ukudonda u muundu gwa luko ulu mu nyumba yangu, ukunyiiputila une. Une ngulonda u munduyumo uyu, pope nalinga umweene akaakibwene ikyeene, pamo mma,

umweene aabagiile ukweega ulwiitiko nukwiima pa fingo kuli une. Uko ko kotalusya. Kangi une une ndinkuti. . . umweene. . .

260 Uswe tulinkubuuka nukuya nu lwiipuuto. Une ndinkuti, “Lilino yaga nu bukifu ubununu.”

261 Umweene alinkuti, “Ngimba ugwe kusanusya ukuti une nguyaga kanunu?”

262 Une ndinkuti, “Fiki, naloli. Lisyu lya Kyala lyaayobile ugwe kuyaga kanunu. Muketile, ‘Linga ugwe ubagiile ukwitika, ifindu fyoosa fibagiile.’”

263 Umwene alinkuti, “Umma ndaga, une ngwitika Ikyene.” Kangi ndinkusooka pänja nukuyoba ku nkasi gwake ukuti. . .

264 “Unnyambala yula ikufwa, bule umweene?”

265 “Ena, umweene ikufwa.” Kangi ilisiku lya kilabo, unnyambala yula alinkufwa, pamo amasiku mabili ukufuma pala.

266 Polelo unkiikulu uyu ikubuuka panja nukwaanda ukunwa nukwendendeka. Kangi yumo mwa bakulumba bakipanga, une ngusubila umweene aali, ugwa kipanga, alinkubuuka ku nkiikulu nukunsuma umweene ukuti agomokele ku kipanga. Umweene alinkuti, “Une ngabagila ukwitika aligwesa. Undumbilili Branham isile muno nukwiiputila undume gwaangu, alinkuti umweene ikuyaga nu buumi, kangi umweene aafwiile mmasiku mabili pamo matatu ukufuma pala. Popapo une ngabagila ukwiitika.” Lilino *umwene* ikufwa. Umma ndaga.

267 Loli, löli, umwe muketile, ikyeene kikubuuka itolo ukunaangisya ukuti abaandu batikupilikisya ku iki ugwe kuyoba. Muketile? Naloliloli. Linga une naalipuutile u muundu, kangi une—une ngubabüla abändu bala abène bikuyaga bümi. Une ngwitika abène bikuyaga bümi. Löli, kali, linga ilisyu lyängu lyäli lösa ISI SYO IKUTI U NTWA, kangi ugwe kulilämwága Ilyène, ugwe kufwaga, mulimösa. Naloliloli. Apa alipo ISI SYO IKUTI U NTWA, kangi bingi ba bène bikwämbilila Ikyène nu kufwa. Bingi ba abene bikubuka ku gehena, akabalilo kako, ISI SYO IKUTI U NTWA, “Ugwe utikufimbilisigwa ukubömba.” Ngimba ikyo ko kotalusya? Naloli. Muketile? Ikyène kyo iki. . . Ikyène kyo kyösa kyäligwe pa lwitiko.

268 Nkundwe Collins, une ndikwīnogóna umwēne ali nkati ikilo iki. Löli bo ngumpilika umwēne ulubünju ulu, umwēne ätwéle ubuyobi ubukifu fiyo ulubünju ulu pa ikyo. Muketile? Muketile? Umwēne äbömbile. Umwēne äyobile, “Lilino, u lwitiko lulalula ulu umwe muli nalo apa, umwe mukuyaga pakuya nalo panja pala. Panongwa yakuti, ulwene lo lwitiko lwako gwimwene, komma mu kipanga-kipäguke kyako, loli mwa Kristi. Ugwe kufimbilisigwa ukuya nu lwitiko lula.” Ikyo kyo katikati kotalusya. Naloliloli.

269 Kangi ulubūmbulusyo Lwamwakyala lwāligwe pa lwītiko lwāko. Loli ukufwana ni Lisyu lya Kyala, ISI SYO IKUTI U NTWA, ukuti umundu aligwesa abumbulusigwe akabalilo kako Yeso āfwile pa Kalvari, “Umwene afulasigwe panongwa ya ngilanio syitu, ni fulale Syake uswe *twāli* twagangwiike.” Isyo kotalusya? Uswe *twāli*. I Bāngèli lyāyobile, “Ugwe gwabūmbulusigwe.” Popēlo komma ukwaga ubusobi na une, une ne itolo ndūmbilīli gwa Lisyu. Ugwe būka kambūle Kyāla ukuti Umwēne āyobile ikindikimo ikisobi, kangi Kyāla isakukubūla ugwe kūko ubōnywa bwāko buliko lēlo. Muketile? Polelo, ulwene lo lwitiko lwāko. Yeso aayobile, “Linga ugwe ubagiile ukwitika. Linga ugwe ubagiile ukwitika.”

270 Lilino, akabalilo kāko ugwe kupilika Mbepo Mwīkemo asisimikīsyē u lwītiko lwāko nukūmisya ulwēne pāsī, kangi alinkuti, “ISI SYO IKUTI U NTWA, ‘Kilabo pa kabalilo *kākutikākuti*, ugwe kwīsakuya ni kindu *kyākutikyākuti*. Ikindu *kyākutikyākuti* kisakubonekaga pa buyo. Ikyēne kisakuyaga apa mu njila *yākutiyākuti*, kangi ugwe kwisakwāgāna ni kindu *kyākutikyākuti* apa. Ikyo kisakuyaga kimanyilo kwa ugwe.” Lilino, kētēsya ikyo. Iyo yo mbombo immalisigwe, papapa apa lilino.

271 Lōli akabalilo kāko ikyēne kikwīsa kukuyoba ulubūmbulusyo Lwamwakyāla, une ngufimbilisigwa ukubīka ulubūmbulusyo Lwamwakyāla pa lwālo ulufwanefwane, ulwa luko lula, bo bu bupoki. Aligwēsa gwa umwe, kali mubōmbile fiki, umwe mupokigwe ukufuma pāpo Yeso āfwile, panongwa yakuti Umwene aafwile ukwēga ubōnāngi bwa kisu. Lōli ubwēne butisakukubōmbēla ugwe ubununu bumo mpaka ugwe pagwīmwenē kwitikisya ubwēne nu kwēndelāmo ubwēne. Lōli akabalilo kōsa imbibi syāko siyilile, isyēne sihobokelīgwe. Uko ko kotalusya. Umwene. . . “Keta Kang’osi gwa Kyala uyu ikusoosya imbibi sya nkisu.” Muketile? Mwaketa lelo umwe. Lilino kumbukilaga ikyo.

272 Lilino, une mmenye ukuti mu kumanyisya, mu Masimbo, uswe twe kilūndīlo ikifuluganikane. Kangi utubalilo twīngi, mwa Būku uyu gwa Bahiburi, uyu yo fiyofiyi Būku unsolofu. . . une nguyaga pakundekāga umwēne pakabalilo lilino. Une ngugelaga ukumālīsyā ikiyabo ikya bumalikisyo bwa untu gula gwa 7.

273 Kangi lilino galipo amalālūsyō mingi mu linogono lyīnu, kisita kwilāmwa. Bingi ba umwe muli na malālūsyō, kangi une ndinago, nīne. Lilino, akabalilo akāngi, u Ntwa itikisyēge, akabalilo kāko une ngwisa muno. . .

274 Une ngubūka ku Michigan lilino. Kangi polelo, ukufuma ku Michigan, une ngubūka ku Colorado. Kangi ukufuma ku Colorado, ukubūka ku Kiloboko kya Bwingil’ilusuba. Lilino–lilino, akabalilo kako uswe tukwīngilamo, u Ntwa

itikisyēge...Lilino, une ngamanya. Linga une ndikuya mu Chicago, Pandungu, une lumo ngugomokelaga apa Pandungu ugu gukwisa nkilo.

²⁷⁵ Lilino uswe tukunkōla untimi gwītu panja pa kigemo apa ku milungu kifuki ntāndātu, ukukīnda mōsa ifi—ifi—ifi, i Būku ili apa. Muketile? Lilino uswe...Une ngīgana mma ukubōmba ikyo. Nkundwe Neville yo nganigwa, nnoge, nkundwe gwakisa. Kangi une nsisimikīsyē ukuti ikipānga iki kinganile Nkundwe Neville.

²⁷⁶ Ukuyobapo itolo, akabalilo kāko une nguyoba, umundu yumo, muno ukusyūngutīla ikisu kubuyo bumo, atobesīgwe panongwa ya kusimba utukalatasi, ukunsosyāpo Nkundwe Neville ukufuma pa kigemo iki. Ugwe kufimbilisigwaga ukuyobesania ikyo na une. Aa-ha. Uko ko kutalusya. Aa-ha. Ena, naloli. Lilino, une ngulonda ugwe...Alinkuti udia... ikindukimo ikya bakulumba ba kipanga. Abakulumba ba kipānga bakaya nakyo nakimo ikyakubōmba nu ntīmi. Umma, nkulumba. Ikilūdīlo, mbwisusye, kili na maka gōsa. Ikyēne akaya...Ikibugutīla kya bakulūmba kyo itolo basikali apa pa kipānga iki, itolo ukukyūnga ulutēngano na fyosa bo ifyo. Lōli akabalilo kāko ikyēne kikwisa ku ndagilo, ikipānga kyōsa kikufimbilisigwa ukuyobapo. Ikipānga iki kiyēngīgwe pa bwīmīla-pa-bēne bwa kipānga ikya pabuyo. Polelo, une ngaya nakyo nakimo ikyakuyopa pa kunsosyāpo untimi uyu, pamo ukubika yumo mula. Une ne mwenenakyo gwa nyūmba; iyēne yipēgīgwe ku kipānga. Umwe mwēsa mwe kipānga. Umwe bāndu mwe yōmwe bābo bikulagīla. Umwe mwe kipānga, mwībēne. Kangi i Kipānga, ikīkemo i Kipānga kya Kyāla kyo bwīmīla-pa-kyēne, ubwa Mbepo Mwikémo mu Kipānga kila. Kangi ikīndu kyēne une ngubōmba ko kuya mwenenakyo bwa nyūmba, ukuyīpa iyēne kula ku kipānga iki, ukuya kipēgwa ikyēne ku kipānga, kangi gukayapo nu nsongo mma. Kangi i kipānga kukusala abatīmi bābo bēne. Une ngaya nakyo nakimo ikyakubōmba ni kyēne. Kangi injila yēne untimi uyu abāgīlémo siku ukusōkāpo, kukuyaga untimi ukwīnogona pamwēne ukubūka, pamo ubwingipo bwa lusalo lwa kipānga lubagīle ukuyoba, “Andula u ntīmi.” Iyo yo njila yēne. Nakimo ikibugutīla kya bakulumba ba kipānga babagīle ukubōmba ikyēne. Ikibugutīla kya bakulumba kikukyūnga itolo ulutēngāno ni fīndu nkipānga.

²⁷⁷ Abakyūngakyūma, abēne bakaya nakyo nakimo ikyakubōmba ni kyēne, bikutēndekēsya itolo ikipānga. Kangi abēne bakabagīla ukubōmba ikyēne mpāka kilipo i... Ikibugutīla kyōsa ikya bakyūngufyūma kikwāgāna nukuyoba, “Uswē twisakuyēnga *iki*, pamo uswe twisakubōmba *kila*.” Polelo abēne bikufimbilisigwa ukunsuma umpayafyuma linga abēne balinasyo ihela ukubōmba ikyēne. Ena, nkulumba.

²⁷⁸ Lōli linga kulipo ukwilūmbusya kulikōsa ukulwana nu

mbakasya aligwēsa, linga u mbakāsyā ali ni lilūmbúsyō ukulwana na yumo uyungi, pamo ikindukimo ikisobi, ugwe kufimbilisigwa ukubūka ku nkūndwe yula, gwīmwēne, nukwakuyoba ku mwēne, ugwe nu mwēne pamwībēne. Polelo linga umwēne atikukyāmbilīla ikyēne, polelo ikindu ikikōnge kikubonekaga pa buyo, ugwe kwēga yumo mwa bakulumba pamo umundu yumo, nukubūka na ugwe ku nkūndwe yula. Polelo linga umwēne atisakubāmbilīla umwe, polelo umwe isaga kiyobaga ikyēne ku kipānga. Polelo linga ikipānga. . . Polelo linga umwēne atisakukyāmbilīla ikipānga, polelo i Bāngéli lyāyobīle, “Baleke abēne bayege basitakyala kangī bankisu.” Uko ko kutalusya.

²⁷⁹ Kangī umūndu aligwēsa uyu amēnye u mūndu untobesígwe, kangī ugwe utikubūka ku bēne nu kuyobesania, polelo ugwe gwe kiyabo kya kipānga kya Kyāla iki kisakwāmūla panongwa ya butulwanongwa bula. Uko ko kutalusya.

²⁸⁰ Kangī linga u mūndu aligwesa polelo ali nu—nu lwilūmbúsyō ukulwana nu nkulumba gwa kipānga, pamo ukulwāna nu nkulumba pamo umundu yumo nkipānga, ikyēne kikwēgela abāndu batatu. Abāndu batatu babagīle ukwīsa nu kuyoba, ubukēti, undomo gwa babili pamo batatu abakēti. Isaga mbula untīmi ukuti bulipo ubusulumanie ukulwāna nu nkulūmba. Polelo linga bulipo ubusulumanie panongwa ya nkulūmba, unkulūmba akaya—u nnyāmbāla ungolofu, u—u nyāmbala umpelelesye. Umwēne ikufimbilisigwa ukukolela ububōmbelambombo ubwa nkulūmba, nsitakilema, kangī polelo agigwēge nsitakilema. Kangī linga ikilundilo kila kikusyāgania ukuti u nkulūmba yula atikukolelela ububombelambombo bula, umwēne ikwēga batatu nu mwēne kangī ikukyēgēla ikyēne nu ntīmi. U nkulūmba ikusūmīgwa ukusyāla ku kāya ukukilania ikilo kimo. Kangī polelo u ntīmi ukufuma. . . ikwīsa nukutwāla ikilundilo palikimo, ikupa ubusulumanie. Kangī linga ikilūndilo kikusala ukuti unkulūmba ukukīndililāga, u nkulūmba yula ikukīndililāga. Linga umwe ikukī-. . . kikusala ukuti unkulūmba asosigwēpo, abēne bikusala unkulūmba umpya ikilo kilakila. Muketile?

²⁸¹ Polelo, nayumo umūndu yumoywene ali nakyo ikyakubōmba mu iki. Ikyēne kyo bu bwīngi bwa bāndu. Ēna, nkulumba. Linga malongo mabili gakwisalīla umwēne, kangī malongo mabili na yumo bikwisalīla ukulwana nu mwēne, umwēne ikubūkāga; pamo, ukusyumbutusa. Muketile? Ikyo kokuti, ubwēne bo bwima-pa-kyēne bwa kipānga kya pa buyo kangī, polelo, aligwēsa gwa mwenekaya ali nu kuyobapo mu kipānga. Kilikyōsa kikubōmbīgwa, kisobi, polelo abēne babagīle ukwīsa ukuya kanunu ukusyūngutīla, kangī ikindu kyene iki abene bikufimbilisigwa ukubomba ko kuya pankyēni pa Kyāla ukuti abēne bo lōsa ukukēta ukuti nakimo kikukwābila kunyuma ukwēnda kwa kipānga.

282 Lōli amaka amīsusye kangi amafwāne aga kipānga yo ntīmi. Bala ikyo mu li Bāngéli, kēta linga ulu lu lukaya lubātiko lwa Kipānga. Ikyo kyo katikati kotalusya. Akayapo nayumo pamwanya pa nkulumba. Une ngaya nakyo nakimo ikyākubōmba na iki Nkundwe Neville ikubōmba apa. Ikyo kyo kili kwa umwe nu Nkundwe Neville. Linga u Nkundwe Neville ālondāga ukulūmbilīla ikimanyisyo kya Jehovah Witness, ikyo kyo kili ku mwēne na umwe. Muketile? Linga umwēne ālondāga ukulūmbilīla kalikōsa umwēne ālondāga, ikyo kyo pakati pa umwe nu mwēne. Ikyo kyo kyōsa. Līnga ikilūndílo kikwisalīla umwēne mula, ukulūmbilīla kila, ikyo kyo kili kanunu. Ikyo kyo kili kwa umwēne.

283 Ikindu kyēne iki une ngubōmba, itolo ko kuya mwenenakyo gwa nyūmba iyi. Kangi linga ikindukimo ikīngi kikwīsa ukusyungutila, ukuti ikyēne kyo ngati ukusosyāpo untīmi, kangi abēne bikulōnda ukutēndēka ulusalo pa ikyo, ugwe ukabagila ukunsūma u nkulumba gwa kipānga ukubōmba ikyo. Ugwe isa unsūme une. Une mbagīle ukwisa kuno, nukuti, “Linga ugwe kulonda ukunsōsyāpo untīmi, mbula une nongwa yafiki. Ngimba umwene abombile kilikyosa?”

284 “Ena. Uswe tunkolīle umwēne, agālīle.” Pamo, “Uswe tunkolīle umwēne ikubōmba *iki*, pamo ikubōmba ikindukimo kikālī kitalusya.”

285 “Ngimba umwe muli nabo abakēti batatu ba ikyēne?”

286 “Ena. Uswe tuli nabo.”

287 Abakēti bala bikufīmbilisīgwa ukugeligwa. “Komma ukwāmbilīla ukusitaka akakulwana nu nkulūmba pene pāpo ikyēne kiyēge ukwisila mbakēti babili pamo batatu, kangi unko abēne bayege bākusisimikisīgwa tāsi; ukulwana nu nkulūmba.” Polelo ugwe kufīmbilisīgwa ukulapa pa kyēne, ukuti ugwe gwakibwēne ikyēne; nu kusisimikisya ikyēne, ukuti ugwe gwākibwēne ikyēne.

288 Kangi polelo, linga ugwe gwākētīle, polelo ububībi bula bukukemelīgwa pabwēlu, ukuti, “Ikyēne kyo kisobi.” Polelo kuyoba, “Kilundilo, ngimba umwe mukulonda ukwandula untimi gwinu?”

289 Kangi linga i kilūndílo kikusala, “Nhobokela umwēne, kangi ndeke umwēne akindililēge itolo,” iyo yo njila ikyēne kikwimilāga. Muketile? Ikyo, ngimba ikyo kikaya kigolofu? Ngimba iyo yikaya njila iyakwendekesya ikipānga? Ikyo kyo iki i Libangeli lyāyobīle. Uswe tukaya nabo aba bishopu na baketela-pamwanya, ni fibugutila na fyosa bo ifyo, bikusāmisisya *uyu* nkati nukuya na maka mingi fiyo. Akayapo nu mundu na apa ali na maka loli u Mbepo Mwikemo. Isyo syo kotalusya. Umwene ikubomba isya kusāmisisya. Kangi uswe tukwēga Umwēne ukuya bo bwīngi bwa bāndu, kūko abāndu bikubūka.

²⁹⁰ Kangi polelo linga ulubafu lumo lukulonda ukubomba *iki*, kangi ulubafu ulungi lukulonda ukubomba *kila*, kangi ulubafu lula lukuponjola, ulubafu uluponjologwe, ngimba abeene bikuboombaga fiki? Ukwilungisya itolo mula na bosa ba abeene, bikuyoba, “Uswe twaali basobi, kokuti. Uswe tukubuukaga itolo nkyeeni, ’nongwa yakuti Mbepo Mwikemo ateendiike ulusalola.” Muketile? Uko ko katikati kotalusya.

²⁹¹ Ngati baDemokrati na baRepubliki, akabalilo kosa uswe tukwiima ukuya kidemokalase, ukuya baMerika. Linga baDemokrati biingile nkati, abaRepubliki babagiile ukugutaga itolo nkyeeni na beene; abaRepubliki bali nkati, abaDemokrati bikugutala nkyeeni. Muketile? Ikyo kyo katikati itolo iki kikupela uswe ukuya kisu. Akabalilo kaako uswe tukubongotola ikyo, uswe tukubongotola i demokalase. Uko ko kotalusya. AbaDemokrati bikuyoba, “Une ndikuyaga pakuboomba nakimo; abaRepubliki baali nkati.” Polelo uswe tukugwa paasi. Une ndi gwa ku Kentucky: palikimo uswe tukwiima, kangi tutapukeene uswe tukugwa.

²⁹² Lilino, linga kalipo kalikosa akasobi nkipanga aka umwe mumenyemo siku, umundu yumo pamo umundu yumo pamo kalikosa, ugwe uli pa mbombo kangi kwisakwaamula pa nkyeeni pa Kyala linga ugwe utukikipyagila ikindu kila moosa; umwe, i kipanga. Lilino, kumbukilaga, ikyeene kikaya pa fibega fyaangu mma. Ikyeene kili pa fyinu. Kangi kalikosa akasobi nkipanga, Kyala isakubapelaga umwe ukwaamula panongwa ya kyeene. Uko ko kotalusya. Iyo yo njila iyo Umweene ikwendekesya i kipanga Kyaake. Umo mo muumo ikyeene kili mwi Bangeli. Ulo lo lubaatiko lwa i Bangeli. Ubo bo bwima-pa-kyeene bwa kipanga kya pa buyo. Untimi yo ntu. Uko ko kotalusya. Ameni.

²⁹³ Lilino ukwiisa ku nsayigwa iyi, i Ndumi iyaiyolo apa. Umwe, lilino une ngulonda umwe ukumanya ikyo. Iki kikwegelelegwa pa tepi, kumbukilaga, i Ndumi iyi. Kangi inyegelelo sya tepi isya kipanga, imbaatiko ni ndagilo sya kipanaga, ikyeeni kili pa lwegelelo lwa tepi. Ikyo kyo kufwana ni Bangeli. Uswe tutikwendesya ikyeene; akayapo nayumo mu ntu. Umma. Twesa, uswe tuli bafwanefwane itolo. Loli, uswe tuli nu ndongosi, uyo yo ntiimi, akabalilo kosa aka umweene ikuloongosigwa na Mbepo Mwikemo. Kyabwanaloli. Umma ndaga.

²⁹⁴ Lilino, nkati muno, pisakuyangapo ikilundiko kya amalaalusyo miingi. Popapo akabalilo akangi aka abeene bikutwala kuno, kangi Nkundwe Neville ikubiika pa rediyo ukuti une nguyaga apa, ugwe siimba ililaalusyo lyaako, ugwe na une tubagiile ukūmana ilyeene palikimo. Bule umwe? Umma ndaga.

²⁹⁵ Une mmenye une mmanyiisye pa lwikasyo lwa bikemo. Une mmanyisye pa Bwakyala ubwapamwanya-ukukiinda bwa Yeso. Une mmanyiisye pa buponesigwe bwa bitiki, kangi

ukusunguligwa ngaani, ukumanyila ngani, kangi fingi gya findu fila. Ifi, une mmenye, nkilundilo kyaangu balimo biingu abandagilo, iki kyo nupelelesye kili kanunu kyoosa. Loosa. Loli, lilino, ifindu, une ndi gwandagilo, nine, kangi une ndi gwa kiKalvinisti. Une itolo ngwitika ili Bāngéli. Ikyo kyo kyoosa.

²⁹⁶ Lilino, linga gamo mwa gala, amalaalusyo. Kangi une mmanyisye pa buketi, ifyakwipilika, na fyosa bo ifyo, kangi ifindu fyosa ifyo umwe mwabagiile ukusitakwitikisania. Pōpápo kimo mwa kilo ifi, lumo, unko uswe tukitēndéke iki . . .

Ngimba umwe muli mukubopela fiyo ukugomokela kuno? [Nkundwe Neville ikuyoba, “Umma.”—Nsimbi]

Unko uswe tukitēndéke ikyēne pa Kitatu nkilo, ikilo kya Kitatu iki, polelo une—une ngwinogona une—une mbagile ukuya nakyō ikyo kokuti. Twāla ililālúsyō lyaiko nkati Kitatu nkilo, lambalika iliyēne pamwanya apa pa kigemo, kangi ililālúsyō ukufwana ni Bāngéli, umma ndaga, isya iki une nāmanyisyá ngapo lilino. Kangi Kitatu nkilo. Kangi polelo pa Ndungu ugu gukukōnga, polelo, une ngwinogona une—une ngifimbilisigwa ukuya mu Chicago, mulimōsa. Kangi une ngubūka ukufuma kula ukubūka mu Michigan. U Ntwa ikwitikisya, une nguyaga apa pa Kitatu nkilo, ukugela ukwāmúla ililālúsyō nubununu ubukīnde ubu une mbagile. Kangi lilino u Ntwa ayege gwākisa.

Lilino unko uswe twinamisye imitu gyitu, itolo pakabalilo.

²⁹⁷ Lilino, nsayigwa Ntwa, ubu bo bukabi Bwāko ubukulumba. Ikyēne kyo kipānga Kyāko. Ikyēne yo Ugwe, Ntwa, uyu ikusāmisya, kangi uswe tukulōnda ukwēnda mūmo Mbepo gwa Kyāla ikutwēndésya uswe. Kangi uswe tukusuma lilino ukuti Ugwe kutasayaga uswe. Kangi bo uswe tukwāndisya i Ndumi iyi, kangi tukufika pāsī mu findu ifisolofu ifi, uswe tukusuma ukuti u Mbepo Mwikemo ikusetulaga ifyēne kwa uswe itolo mumo uswe tuli nukufūmbwa. Kabuno uswe tukusuma ikyene mu Ngamu Yake. Ameni.

²⁹⁸ Lilino, o, une . . . Ili i Būku lya Bahiburi, une nguligela ukuya limo lya Mabūku amakulumba.

²⁹⁹ Pitasipo panandi, ikyēne kibagile ukuya ukuti une—une ndinakyo. . . ngubūka kubukilania-nyanja, iki ikyo, linga Kyāla ikwitikisya, une ngubōmba lululu ulu. Une ngufimbilisigwa ukubūka ku Africa ukufwāna ni mboniboni. Une ngwinogona une ndisakukabamo siku fiyo mu ngomano syāngu mpaka une ngubūka ku Africa nukufwānikisya imboniboni yila. Lilino, polelo, ikyo kikuyaga lumo akabalilo kamo nkabalilo ka bulenge aka kakwisa.

³⁰⁰ Lōli pakati pa kabalilo kala, une ngulōnda ukwēga u būku yumoywēne ukongelelapo ukufuma mwa Būku gwa Bahiburi, ikyo kyo, unto gwa 11 gwa Bahiburi, nukusyāla kifuki u ndungu gumogwēne nkati muntu gwa 11 gula, nukwēga kilikyosa kimo mwa fyākubagilila pamo utuyilo tula, nukutwāla panja

ifyakubagilila fyābo. Muketile? “Nu lwītiko, Noa,” polelo ukwēga u būmi bwa Noa. “Nu lwītiko, Abraham,” polelo ukwēga u būmi bwa Abraham. “Nu lwītiko, Abelo,” polelo ukwēga u būmi bwa Abelo. Muketile? Kangi ukutwala ikyo pasi. Ngimba umwe mubagile ukulōnda ikyo? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] O, ikyo kikuyaga, uswe tukwega nkati i Libangeli lyōsa polelo. Kangi polelo uswe tukugelaga ikyo, lumo, pamo nkati, tutigi, u ndungu pamo amasiku kalongo aga ngomano, itolo ulukomano lumolwēne itolo ukufuma pa lūngi, ngati mu luyigo, akabali kamo ukusyūngutula ukukīnda mbutūsyō bwa Krisimasi, pamo ikindukimo bo ikyo, u Ntwa ikwiganaga.

³⁰¹ Lilino, muntu gwa 7 gwa Buku gwa Bahiburi, uswe twaalyagene nu Mundu unkulumba uyu. Ywani abagile ukumbula une iki i Ngamu Yaake yaali? [Ikilundilo kikuyoba, “Melekisedeki.”—Nsimbi] Melekesedeki. Lilino, Ngimba Melekisedeki uyu aali ywani? Umweene aali yo mputi gwa Kyala Gwapamwanya Ukukinda. Umweene aali Mwalafyale gwa Salem, iki kyo Mwalafyale gwa Yerusalemu. Umweene akaali na gwiise, pamo Umweene akaali nu nna. Umweene akaali na kabalilo kaako Umweene apaapigwemo siku, pamo Umweene atisakuyamo siku na kabalilo aka Umweene isakufwa. Lilino, uswe tukusyaagania ukuti ikyo kibagiile ukuya Kyasyepwa.

³⁰² Uswe twasyāgenie ukuti ilisyu *bwilanabwila* kokuti “ifwaasi ya kabalilo.” Ngimba umwe mukukumbukila ikyo? Ifwaasi ya kabalilo, ikyeene kyo *bwilanabwila* kangi *bwilanabwila*. Kangi *bwilanabwila* yo aketeligwe ubuketi, utubalilo twiingi, mwi Bangeli ukuya “i—i fwaasi ya kabalilo.”

³⁰³ Loli, Syepwa, kangi lulipo uluko lumolweene ulya Bumi Bwasyepwa, uswe tukyaagile. Ngimba ikyo ko kotalusya? Kyala ali nu Bumi Bwasyepwa bula, mweene. Ngimba uko ko kotalusya? Uluko lumolweene itolo ulwa Bumi Bwasyepwa. Likayako ilisyu nalimo bo ilya “Kufundigwa Kwasyepwa.” Nongwa yakuti, linga ugwe kufundigwaga kwa Syepwa, ugwe uli nabo u Bumi Bwasyepwa ukufundigwa Kwasyepwa. Ugwe kufimbilisigwa ukuya nabo u Bwasyep-...Kangi linga ugwe uli nabo u Būmi Bwasyēpwa, ugwe ukabagila ukufūndigwa, muketile, linga ugwe uli nabo u Bwasyepwa. “Umwene uyu ikupilika a Masyu Gaangu, kangi ikwitika Umweene uyu aandumile Une, ali nu Bumi ubusitakumalika.” Ngimba uko ko kotalusya? Ubumi bwa Bwasyepwa, panongwa yakuti ugwe kwitika. Ena, linga ugwe uli nu Bumi Bwasyepwa, ugwe ukabagila ukufundigwa, panongwa yakuti ugwe uli nu Bumi bwa *Bwasyepwa*. Popāpo, polelo, linga ugwe ubagiile ukukubilwa mu gahena *bwilanabwila* kangi *bwilanabwila*, ugwe kufimbilisigwa ukuya nu Bumi Bwasyepwa.

³⁰⁴ Loli, lilino, une naloli ngwitika ukuti i Bangeli likumanyisya isya gehena ugwakupya ugwanaloliloli. Ili Bangeli likumanyisya

ikyo, ukuti imbiibi nu bubibi bwisakufuundigwa, bwilanabwila kangi bwilanabwila. Ikyo kikaya Syepwa lilino. Ikyo kyo lumo ifyinja mabiliyoni kalongo. Ikyeene kibagiile ukuya ifyinja mabiliyoni mia yumo, loli utubalilo tumo ikyeene kibagiile ukuya nubumalikisyo. Kabuno, kilikyosa iki kyaali nu bwaandilo, kili nubumalikisyo. Ifyene fyo findu fila ifi fikaya nu bwaandilo, ikyeene kikaya nubumalikisyo.

³⁰⁵ Umwe mukukumbukila ulumanyisyo lula lilino? Balinga baagomokile kunyuma nukusyaagania ukuti kilikyosa iki kyaali nu bwandilo kyaali kiniongasigwe, muketile, ubuniongafu bwa ikyanalolili. Kangi, kubumalikisyo, ikyeene kisakusyungutilaga kulakula ukugomokela kwa Syepwa. Kangi polelo u gehena yoosa, ukukubilwa kōsa, kangi ulukumbusyo luliloosa lya ifyo, lwisa kuyōmngesigwaga kwa Syepwa. Kilikyosa iki kikwanda, kikumalika.

³⁰⁶ Kangi u Melekisedeki uyu akaali yo Yeso mma, kabuno Umweene aali Kyala. Kangi iki kyalimpelile Yeso na Kyaala ukukindana, ukuti, Yeso aali yo Kitembe iki Kyala itugasya ngamo. Muketile? Lilino, Melekisedeki. Yeso ali nabo bosa tata na mama. Kangi u Mundu uyu akalimo siku na tata pamo mama. Yeso aali nabo ubwandilo bwa bumi kangi Umweene aali nubumalikisyo bwa bumi. U Nyambala uyu akaali na tata, mama mma, kisita bwaandilo bwa masiku pamo ubumalikisyo bwa būmi. Loli, Umweene aali Mundu yulayula umfwaane. Ikyeene kyaali, Melekisedeki na Yeso aali Yumo; loli Yeso aali go mbili gwapakisu, gupaapigwe nukupeligwa ukufuma mbutulwanongwa. Umbili gwa Kyala Gweene, u mwanundumwana Gwaake Mweene, apaapigwe nukubuumbigwa ukufuma ku butulwanongwa, ukweega ubutite bwa bufwe, ukuhoomba ubutabulo, kangi ukwaambilila abanabalumiana na banabalindwana ku Mweene. Umwe mukukupilikisya ikyeene? Iyo yo nongwa ukuti Umweene aali—Umweene aali nu bwaandilo, Umweene aali nu bumalikisyo.

³⁰⁷ Loli umbili umpelelesye ugu, mu lukumbusyo, ukuya—ukuya kikole kya busyuke bwitu, Kyaala akaabagiile ukwitikisya umbili umpelelesye gula ukuketa ububole, panongwa yakuti Umweene apelile ugweene Mweene. Kangi aatweele ugweene panja, kangi ukugusyusa ugweene, nukugutugasya ugweene ku kiboko Kyaake ikitalusye.

³⁰⁸ Kangi, umwisyugu, u Mbepo Mwikemo uyu āsusisye umbili gula ali muno mu Kipanga. Yisayigwege i Ngamu ya Ntwa! Kangi ikunāngisya ifika filafila na maka. Kangi ilisiku limo Mbepo Mwikemo uyu, uyu ali mu Kipanga, isakukoloma kangi isakunyamula mmwanya, kangi isakwiyāmbilila mwēne nkati mu bubūmbe bwa mbili ubu ubu bwītūgesye ku kiboko ikitalusye ikya Bukulumba bwa Kyāla, ukutēndēka isayanio kwa uswe twebonangi. Kangi ukwisila Mula uswe tukuŷūngigwe nubupelelesye ukufuma ku butulwanongwa. Komma ukuti uswe

tutikōnānga; lōli tukyūngígwe ukufuma ku butulwanongwa, mu Kuyapo kwa Kyāla. Nongwa yakuti, lilipo i Likemo ilisululalilopa límíle pakati pa une na Kyāla, pakati pa ugwe na Kyāla. Iyo yo nongwa Umwēne āyobíle, “U mūndu uyu apāpígwe mwa Kyāla, atikusulwa ubutulwanongwa, umwēne akabagila ukutulwa inongwa.” Kabuno, linga ugwe upāpígwe kabubili, u Mbepo Mwikemo yulayula uyu ālitūgésye mu Mbili gula ikwitugasya mwa ugwe. Kangi Ikyēne kikabagila ukutulwa inongwa; i likemo lilāmbaléle pankyeni pa Umwēne. Polelo linga ugwe nubwigane kubōmba ikyēne, kikunāngisya ukuti ikyēne kyo kikabagilamo kuli ugwe ukuya nkati mu Mbili gula. Ameni. Iyo yo Nongwainunu. Apo Ikyēne kili.

³⁰⁹ Polelo, umwe muketile, Ikyēne kitikulwāna na lililyōsa lya Masimbo. Ikyēne kikupinya a Masimbo palikimo. Muketile? “Ikyēne kikuyaga kisitakubagila ku bēne aba akabalilo kamo bāmulikígwemo.” Apo po pāpo uswe twisakufikaga ku lilālūsyo lyāngu. Kabuno, itolo ukugāga agene, umo mo uswe tukulondela.

³¹⁰ Lilino kētésya. “Ikyēne kyo kisitakubagila ku bēne bābo akabalilo kamo bāmulikígwe, ukugwila pānja ukwiyandusya bēne kubupya kangi ku bupindiko, ukukēta ukuti abēne bikukomelela u Mwanundumiana gwa Kyāla kabilikosa, nu mkupela Umwene...kangi ukuntwala Umwene ku soni syapabwelu.” Abene bakābagíle ukubōmba ikyene.

³¹¹ Polelo ugwe kubuka kula ku Bahiburi 10, apa Ilyene likuyoba, “Kabuno linga uswe tukutulw’inongwa nubwígāne ukufuma pāpo uswe twālyāmbilíle ubumanyi bwa Bwānalóli.” Kangi ngimba ubutulwanongwa bo fiki? Ukusitakwítika.

³¹² Linga ugwe matingomatupu kukēta Mbepo Mwikemo ikubōmba ifindu ifi Umwēne ābōmbíle papapa apa ulubūnju ulu, kangi ukuketa ukuti Kristi asyukile ukufuma ku bafwe, kangi Umwene yo gwabumi mu Kipānga Kyāke kangi nkati mbandu Bāke, kangi ugwe nubwigane kupika Ikyēne, ikyēne kyo kyakusitabōmbigwa kwa ugwe ukwisamo kangi siku kwa Kyāla, ’nongwa yakuti ugwe uhēlwíle u Mbepo Mwikemo.

³¹³ Yeso ayobile ifindu filafila, akabalilo kako Umwene ābōmbága ifika fila.

³¹⁴ Abene balinkuti, “Fiki, Umwene yo Belezebabu. Umwene yo njobi-gwa-bulagusi. Umwene yo mōhési.”

³¹⁵ Yeso alinkusyumbutuka ukusyungutila, kangi alinkuti, “Une ngubaswaga umwe panongwa ya ikyo. Loli akabalilo kako u Mbepo Mwikemo ikwisa kangi ikubomba ikyene, ukuyoba ilisyu limolyēne ukulwana na Ikyene kutisa kuhobokeligwamo siku kwa umwe nkisu iki pamo nkisu iki kwisa.” Panongwa yakuti umwe munkolile Mbepo gwa Kyala uyu aali mu Mwene, “i mbepo inyali.”

³¹⁶ Polelo, linga ugwe kutulw’inongwa nubwígane, linga uswe tukutulwainongwa, ukusitakwitika nubwígāne.

Komma ukufuma pāpo uswe tukwāmbilīla u Bwānalóli, tupāpigwe akabubili; uswe tukāgile ukutulwainongwa kokuti. Untulwanongwa akabagile ukutulwa insitakuswe... U Nkristi akabagila ukutulwa inongwa insitakuhomokeligwa. Umwēne akabagila ukubōmba ikyēne. Abēne bo basitakyāla aba bikubōmba ikyo. Abēne bo bipela-bitiki, komma abītiki.

317 Bala aba rābi ba kiYuda, o, abēne binogonāga ukuti abēne bāli bagoloke, kangi abēne bāli na ba D.D. na ba Ph.D. bala. Abēne binogonaga abēne bākisonelīle ikyēne mōsa, mu nyāmbi, lōli abēne bāli bo babibi ukukīndabosa ba batulwanongwa. O, abēne babagīle. . . Ugwe ukābagīle ukubīka ikiboko pa—pa būmi bwābo. Abēne bāli bifyūsi, bālwiho, kangi itolo, injila yila. Lōli abēne bāli basitalwītiko.

318 Kangi ugwe ega ilisyu butulwanongwa nukusyāgania iki ilyēne likusanusya. I lisyu *butulwanongwa* kokuti “ukusitalwītiko.” Filipino itolo ifibugutila fibili, ikyo kyo, u mwītiki pamo unsitakwītika. Ikyo kyo, u mūndu ungolosigwa pamo u ntulwanōngwa. Ikyo kyo kyosa. Linga ugwe uli nsitakwītika, ugwe uli ntulanōngwa; kali ugwe uli nnuu bulebule, kali kubūka kalinga ku kipānga, pamo pōpe na līnga ugwe uli ndūmbilīli. Ugwe pōpe ukāli yūgwe nsitakwītika.

319 Aba Farisai bala bāli balūmbilīli, kangi abēne bāli basitakwītika, kangi bali mu gehena umwīsyūgu panongwa ya kila. Itolo ukuya bīputiputi mūmo abēne bābagīle ukuya, kangi bālwiṗuto, lōli abēne bakālimmwītike Umwēne. Kangi abene balinkunkolela Umwene “u mōhesi,” kangi nukulwāna ni Lisyu Lyāke. Kangi bāmo mwa bēne balinkuyoba, “Linga ugwe ubagīle ukuya, lilino suluka ukufuma pa kipīngika. Bomba i kīka. Unko uswe tukukēte ugwe kubōmba ikyēne.” Yumo alinkuntika Umwēne pa ntu, ni ngili, nukuyoba, “Solola nukutubūla uswe ywāni akutikile ugwe, ugwe gwe nsololi, kangi uswe twisakukwītikaga ugwe.” Muketile, abasitakwītika! Abēne bikwipela-kwitika ukuti abēne bāli bitiki, lōli abēne bāli basitakwītika, abasitakumela-kangi, abipāgule, palema nalinga abēne bāli bikemo kangi bīputipūti.

320 Lōli, ikyo kyo kīndu kilakila kikwīma umwīsyūgu. Abanyāmbala na bakīkūlu babagīle ukubūka ku kipānga nukuya kisyo kitali, nu—nu kuya bīputipūti mūmo abēne babagīle ukuya, nu kusyobamo siku, nu kwibamo mma, nukugela ukwītūgāsya ubwīputiputu bwābo nubununu na mūmo abēne babagīle ukubōmbéla. Lōli, kisita abēne ukuya bītiki, abēne kokuti bayōngile. Popāpo bukayapo nu bung’wale nabumo ubwa bandagilo mu li Bāngéli. IkiCalvinist kyo. . . Ilipyāna lyo iki Kyāla ābōmbīle kuli ugwe, kangi imbombo syo iki ugwe kumbombela Kyāla. Ikyēne kyo lōsa kipāguligwe.

321 Linga ugwe kuleka ukusyōba, ukuleka ukukwēsa, kuleka ukuhīya, kuleka ukulogwa ubulogwe, kuleka fyosa, ubōmbīle

kilikyosa, ukyũngile ingomelesyo, kangi ubũkile ku kipanga, gõsigwe Pandungu guligosa, ulile ungonelo, usukile amalundi ga bikemo, ubombile kilikyõsa, ubũbulwisyé ababine, kangi ubombile fyõsa ifĩndu ifingi ifi, pene pãpo ugwe upãpigwe ukufuma mwa Mbepo gwa Kyãla, usaligwe, ugwe uyõngile. “Komma umwene uyu iganile pamo umwene uyu ikubõpa, lõli Kyãla yo uyu ikonãngisya ikisa.”

³²² Esau ägelile ikinunu kyãke icyãkukinda ukuya Nkristi, kangi alinkutoligwa ukubõmba icyene. Ili Bångeli lyäyobile umwene äkũtile nububabe, ukulõndesya ubuyo ubwakupĩndukilãpo, kangi alinkutoligwa ukubwãga ubwene. Bo umwene äkãli nukupãpigwa, Kyãla älintagile umwene, 'nongwa yakuti Umwene ämenye umwene äli gwasoni umbolano mu ndumbula yãke. Kyãla ukwisila mu kumanyila-ngãni ämenye icyene. Umwene alinkuyoba, “Une nunganile Yãkõbo, kangi une numbengile Esau.” Kangi Esau äbonekãga ngati mundu gwalugĩndiko. Umwene asyãlãga pa kãya, ukumpakisya ugwise unkãngãle umfwamaso, ukulĩsya ing'ombe, na filisyõsa, äli ndumiana nnuu.

³²³ Kangi Yãkõbo äli yo ndumiana gwa mãma, unnini ugwaiyolo ugwakikikũlu umpanga-tupango. Ikyo kyo iki umwene äli. Ugwe kufimbilisiãga ukukyitikiãsa icyene. Ili Bångeli likwĩtikisya, likutwãla icyene. Ukubõpa ukusyũngutila, ukubõmba kilikyõsa. Kangi—kangi mãma, ukusyũngutila mõsa na mãma. Lõli, põpe, Yãkõbo, na fyosa ifya mwãnya na fyãpãsi, kangi ni njila syabukikũlu, umwene akãli äli nu lugĩndiko ku bwabuke bwa kupãpigwa bula. Ikyo kyo kyapamwanya fiyo.

³²⁴ Esau äli kabili-kõsa nnyãmbala gwakugĩndikiãga ukukĩnda Yãkõbo. Linga uswe twafimbilisiãga ukundonga umwene umwisyũgu, ukuya mbakasya ya kipãnga kyĩtu, ugwe gwabagile ukummwẽga Esau, kaelifu kwa yumoywene, linga ugwe ukälimmẽnye umwene. Loli Kyãla älyegile Yãkõbo.

³²⁵ Ngimba ugwe kubõmbãga nagwe fiki Mwikemo Pauli, linga umwene älon dãga ukuya mbombi? Unnini, ugwaiyolo unniongafu-mbulo unJuda, kangi undomo gwãke gwitũgẽsye ndubafu, ikubũka mula nubugãsi, na mũmo umwene ayaga pakulãsulania mõsa i Kipãnga, umwene ikubõmbãga filifyõsa. Ugwe gwabagile ukwĩnogõna umwene atulilwe ubutulwanongwa ubusitakuhobokeligwa, loli Kyãla alinkuti, “Umwene yo mbombi Gwãngu.”

³²⁶ Kyãla ikwẽga abanyãmbãla nukubapela abene bakĩndãne, komma abanyãmbãla ukummwẽga Kyãla nukuya bakĩndãne. Kyãla ikwẽga unnyãmbãla nukumpela umwene ukuya nkĩndãne. Ikyene kikaya iki ugwe kubõmba, iki ugwe gwĩganile, iki ugwe kwĩnogõna. Ikyene kyo iki Kyãla ikubomba. Mwaketa lelo umwe. Polelo ako ko kapango.

327 Lilino, uyu unkulumba Melekisedeki, ko kapango kaki pa Mwēne apa! Uswe tukulōnda ukubala panini ukukindililāpo, itolo mu luko lwa . . . uswe twāfimbilisígwe ukubopa ukukīnda mu lyēne nu bwēngo fiyo. Uswe tukuyaga pakwanda kunyuma kuno pa kayabo kamo aka Lisimbo, kangī uswe tukuyaga pakwanda kifuki ilinandi lya 15.

Kangi ikyēne kyo tāsi . . . kyabuketi ukukindapo: ukuti pala . . . panongwa ya ikyo mbufwanikisyo bwa Melekisedeki pala pakutupukapo u mpūti uyungi.

328 Lilino, Melekisedeki āli Mputi. Bule Umwēne? Apa po kilipo iki Umwēne āli. Uswe tukusyāgania ukuti Kyāla, mbwandilo, yāliko i nyībúko ingulumba iya Mbepo. Ngimba isyo syabwanaloli? Umwēne akāli nabo ubuyo bwakupāpiligwa. Umwēne akāli nu buyo bwakufwila. Umwēne akāli nago amasiku ga bwāndilo. Umwēne akāli nafyo ifyīnja ifyabumalikisyo. Umwēne āli itolo Gwasyēpwa mūmo u Syēpwa yo Gwasyēpwa. Umwēne akāpāpīgwe mo siku. Umwēne akāfwilēmo siku.

329 Kangi nkati mula, uswe tukusyāgania, Umwēne āli nu luko luhano-na-lubili ulwa Mbepo. Ngimba uko kutalusya? Ili Bāngeli lyāyōbile, mu Busetuli, ukuti, “I Mbepo ihano-na-ibili panyēni pa Kikota kya Kyāla.” Ngimba uko kutalusya? Ihano na ibili, uluko lwīngi, i Mbepo ihano na ibili. Uswe tukusyāgānia, silipo ilangi ihano na ibili. Silipo ihano na ibili ingulilo sya kipānga pala. O, ikyēne kikubopa. Ihano na ibili ku kumalisya, kangī Kyāla amalisígwe. Kangi i Mbepo ihano na ibili, kangī i Mbepo sila syāli mbelelesye. Iyakwānda yāli lāngi ya bukesefu; lugano ulupelelesye, lutabulo. Kangi mūmo, linga uswe twāli na kabalilo, ukupa ilāngi sila nukunāngisya ukuti yilyiyōsa iya lāngi sila sikwīmilīla ubupelelesye bwa Kyāla. Amenī. Ilāngi sila, syalipo ilāngi sihano na ibili isyankipeligwa. Ilāngi sila sikwīmilīla ubupelelesye bwa Kyāla. Kangi i . . . Ilāngi sila sikwīmilīla unyigano sya Kyāla, akāmulīlo ka Kyāla. Ilāngi sihano na sibili sila, isyēne sīmililāga ingulilo ihano na ibili sya kipānga, indondwa ihano na ibili, abāndūmi bahano na babili. Ukukīnda mōsa mu Lisimbo, ababōmbi bahano na mabili, abatumīgwa bahano na babili, indumi ihano na ibili, fyosa mu buhano na bubili. Amasiku mahano na mabili. Amasiku mahano na limo kangī ilya kihano na mabili lyo sabata; bupelelesye, ukumālīsyā. O, ikyēne kyo kimogi, linga uswe itolo twāli na kabalilo ukukūmba mu kyēne nukutwāla ikyēne panja, ilāngi sila!

330 Ega ilāngi ya bukesefu. Uswe tukwēga ilāngi yākwānda, yo bukesefu. Ngimba u bukesefu bo fiki? Bukesefu kyo kimanyilo kya bubibi. Bukesefu kyo kimanyilo kya butabulo. Kangi umwe kēta ku bukesefu ukwisila mbukesefu, ngima yo langi nki yo iyēne? Ikyēlu. Ikyo kyo kitalusye. Popāpo akabalilo kāko i Lilopa ilikesefu lyālyōnīke, ukukupilila ubutulwanongwa ubukesefu,

Kyāla, ikukētēla ukwisila mu Lilopa ilikeseifu, ikukēta ku butulwanongwa ubukesefu, ubwēne bukwisa ukuya bwēlu. Umwītiki akabagila ukutulwa inongwa. Naloliloli umma. I Mbeyu ya Kyāla, isayo sya Kyāla, sikusyāla pa mwēne. Kyala akabagila ukukēta nakamo loli i Lilopa lya Mwanundumiana Gwāke Mwēne. Kali kyo fiki mu Kipānga Kyāke, iki ikyēne kili, Kyāla atikububōna ubwēne, panongwa yakuti Yeso ikutēndēka ukupepeka kingikingi, u Mputi Unkulumba. Ni njila nayimo kuli umwēne ukutulwa inongwa, akabalilo kākō i Likemo bo ili lilāmbalalīle umwēne pala, bo ulo. Naloliloli umma.

³³¹ Kangi lilino linga ugwe kuyoba, “Mulimosa, ikyo kikūmba une ulusako ulununu. . .” Polelo ikyo kikubonesya ukuti ugwe ukaya kanunu.

³³² Ugwe kwīsa kupālisya Ikyo. Ugwe kwīsa kukigana Ikyēne, linga ugwe gwe Nkristi gwanaloliloli, ku buyo bwakuti ubutulwanongwa bukukulūmbusyaga ugwe mpaka ugwe ukabagila ukubōmba ubwēne. “Kabuno i Mbeyu ya Kyāla yikusyāla mu mwēne, kangi umwēne akabagila ukutulwa inongwa.” Ili Bāngēli lyāyobile, “Akabalilo kamokene asūkīgwe ni Lilopa lya Yeso, akaya ni kinyonywo kya butulwanongwa kangi mma.” Linga ugwe ulinakyo ikinyonywo, i ndumbula yako yikaya kanunu na Kyala.

³³³ Lilino, ugwe kwīsa kubōmbāga ubusóbi, lōli ugwe utikubōmba ikyēne nubwīgāne. Muketile? Ugwe gwe—ugwe gwe upīngīgwe pakipīngo, kangi kalikōsa aka ugwe upīngigwēmo, pamo kubōmba ikindikimo iki ugwe ukāliganīle ukubōmba, ikyēne kikaya butulwanongwa tāsi mma, ugwe kwisakupīndūka i miniti yīyo ugwe kukēta ukuti ikyēne kyo kisóbi. Ugwe kwisakusyūmbutuka nakalinga itolo nukuyoba, “Une ngāsanusyāga mma. . . ngakibwēne ikyo.” Ugwe kwisakuyoba ikyo, ukukīnda mbūmi bōsa. U mūndu atikulōnda ikuya, iyo yo nongwa uswe tukuya batoyofu fiyo kangi fiyo mu ngīsi, pāsi apa pa kīsu, ukuti bulipo ubuhōmbe bwa Lilopa kuli uswe, akabalilo kōsa, ukūmilīsa uswe ukukupililīgwa. Nongwa yakuti, ubusóbi bwākwaṅda uswe tukwāgāna. . .

³³⁴ Lilino, apo po alipo ugwandagilo gwīnu. “O, ugwe umenye fiki? Unkīkūlu yula āli nkemesīgwe. Lōli, saya Kyāla, umwēne ābōmbīle ubusóbi. Une mmenye umwēne āgomokīle kunyuma.” Ubo busóbi. Umwēne akagomokela kunyuma. Umwēne āsobīle. Linga umwēne ābōmbīle ikyēne nubwīgāne, polelo umwēne akaya kanunu, ukwanda itolo.

³³⁵ Linga umwēne akāliganīle ukubōmba ikyēne, kangi umwēne ikwēnda pankyēni pa Kipānga ikīkēmo kya Kyāla nukulāta ikyēne, nukuyoba, “Une ndi nsóbi, kangi umwe nswaga une,” umwe mukufimbilīsigwa ukubōmba ikyēne. Ugwe utikubōmba ukubōmba ikyēne mu ndumbula yāko, polelo ugwe kufimbilīsigwa ukuti gwābūkīle ku kigemo gwīmwēne.

Kyabwanalóli. Apo po bulipo ubwíkemo bwanaloli nkipānga. Apo po bulipo ubwíkémo bwanaloliloi, ubwíkémo komma ubwa umwe, lóli ubwa Kristi.

³³⁶ Une ngaya nu bwíkémo nabumo ubwakutwāla kwa Mwēne. Lóli une ngusūbila mu Bwāke, o, ilipyāna Lyāke, kangi une ndinalyo ilyēne mu ndumbula yāngu. Une ngaponjolela ubwēne, nakimo iki une nābagile ukubōmba ukulōngela icyēne, lóli ukwisila mu ipyāna Umwēne ālingōlile une nukundwāla une ukuti nīse. Kangi une nakētīle ku Mwēne, kangi Umwēne ālyēgile ikinyonywo ukufuma kwa une. Une ngusóba maelifu ga busóbi mmwesi guligosa, nkyinja kilikyōsa. Naloliloli, une ngubōmba. Lóli akabalilo kāko une ngukēta une nsobile, une nguyoba, “Kyāla, une ngāliganile ukubōmba icyēne, Ugwe umenye indumbula yāngu. Une ngāliganile ukubōmba kila. Une napingikiligwe mu kila. Une ngāliganile ukubōmba ikyo. Ugwe nswaga une, gwe Ntwa.”

³³⁷ Linga une mbōmbīle ubusóbi kwa nkundwe gwāngu, une nguyoba, “Nkundwe, nswaga une. Une ngāliganile ukubōmba ikyo. Naloliloli, Kyala amenye indumbula yangu.”

³³⁸ O, mwaketa lelo umwe. Apo lilipo ilikemo lya Lilopa. Apo galipo a maka ga Nongwainunu, i Kipānga kila ikíkémo kikwēndéla nkyēni. Komma panongwa ya kindukimo ugwe ubōmbīle; icyēne kyo kindukimo ugwe ukāli nakyo nakimo ikyakubōmbapo. Apo kulipo u Kuhōmba.

³³⁹ Lilino, yu Melekisedeki, akabalilo kāko Umwēne ālisile pala.

³⁴⁰ Une ngulonda ukubabūla umwe ikindu ikīngi. Ngimba umwe mwegilémo siku a—a kapatu ka ndalasi ilyanguto-itatu? Ugwe kwēga akapatu ka ndalasi aka kali ni nguto itatu, nukukalāmbalīka akēne ukuti ilisuba likatīke akēne, akēne kisakutwāla ilāngi ihano na ibili imbelelesye. Akapatu ka ndalasi ka nguto-itatu kisakutwāla ikipingafula. Isyo syo katikati kutalasya. Lilino, linga uswe twali na kabalilo, uswe tubagile ukubuka nkati pa ikyo. Fitatu fikutwāla ubupelelesye: Tata, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo; ukwitikisígwa, ukukemesígwe nu lōsyo lwa Mbepo Mwikemo. Mwaketa lelo umwe. Ubupelelesye bukwīsa mu fitatu. Kyāla, pamwanya pa mūndu; Kyāla, mwa Mūndu ākōlelígwe Yeso; Kyāla nkati nKipānga. Polelo, u bupelelesye.

³⁴¹ U mūndu ātulilw’inongwa, akabalilo kōsa Kyāla āli pamwanya *apa* mu Mbānda ya Moto. Kyāla... Umundu ātulilw’inongwa, ndigi, pankyeni pa Kyāla, akabalilo kosa Kyāla āli mu Mbanda ya Moto, panongwa yakuti umwēne akāli āli kipeligwa ikifitano, ililopa lya finyamāna lilāmbaléle pankyēni pa Mwēne.

³⁴² Polelo u Kang’osi gwa Kyāla alinkwīsa, ilikato lyānaloliloli lya Kyāla; Kyāla yulayula, mbubōmbelambombo ubūngi. Kangi

polelo Kyala uyu nkati. . . āli mwa Kristi, āli yo Kyala yulayula āli mu Mbanda ya Moto. Kangi u Kyala yulayula āpelígwe ukuya mbili kangi nukwitugasya pakati pitu. Kangi polelo umūndu alinkumūgila Umwēne, ikyēne kyākáli kili nikyakwāmulápo pa kyēne. Likālipo i Lilopa lyōníke tāsi mma. Uko ko kotalusya. Yeso alinkuti, “Une ngukuswaga ugwe.”

³⁴³ Lōli lēlo yula Yuyo yulayula uyu āli mbili, alinkuya mu Mbānda ya Moto kangi. “Une ngufuma kwa Kyāla. Une ngugomokela kwa Kyāla.” Apa uswe tukwaga Pauli ikwāgāna nu Mwēne, pa nsebwe ugwa ku Damaska, yilayila i Mbānda ya Moto. Uswe tukummwāga Peteri ikwāgāna nu Mwēne mu bāmínyololo, yilayila i Mbānda ya Moto yila. Naloliloli. Kangi uswe tukuketa Umwene umwisyugu, pakati pa uswe, yilayila i Mbanda ya Moto.

³⁴⁴ Lōli u bupelelesye bwīsile ku buyo, ukuti u Mūndu gwapakati. . . Lilino, linga apa pakuboneka ukuyapo unJuda apa, pamo umunduyumo uyu ikupilikisya u Lwītíkáno Ulukūlu. Sisimikisya ikyēne, unko une mbanāngisye umwe. Une ngaya nalo u Lwītíkáno Ulukūlu na une, papapa lilino. Ulu lo—lo Lwītíkáno Ulupya. Lōli mukukemesya kwa nkati gwakubonesya ugu gwāli mu sahani ya kosha, mu likemo lwa kiJuda ku busuke bwa fitēmbē; ndālúsya unJuda aligwēsa; pa fipatu fitatu fya nkati, ikipatu kya pakati kyabongotolígwe. Kila kyāli Kristi. Ikipatu kya pakati kyabongotolígwe; Kristi, u-gwapakati. Kyābonesyāga ukuti apēne pāfimbilisigwāga ukuyapo ukubongotoka, pabuyo bumo, kuli ubutabulo. Kangi ikipatu kila kyālyēgígwe ukuya butabulo, pa nkati gwa nkate gwa kosha.

³⁴⁵ Kangi apa Umwēne alipo. Kangi ikilo iki, akabalilo kāko uswe tukulya umugonelo, uswe tukubōngotola unkati gwa kosha, panongwa yakuti ugwēne go mbili gwa Kristi. Kangi Umwēne ābongotolígwe ku Kalvari, ukuya Luhombo panongwa ya mbībi syītu, ukuti ukwīsila mu bwíkémó Bwāke uswe tubagīle ukuya bwíkémó Bwāke. Panongwa yakuti, Umwēne alinkuya butulwanongwa bwītu, ukuti uswe tubagīle ukuya bwíkémó Bwāke. Nkundwe, ilyo lyo lipyāna kubumalikisyo. Lōsa. Yikayapo i njila nayimo, injila yiliyōsa iyīngi ugwe gwābagīle ukwitikisya.

³⁴⁶ Lilino, u Melekisedeki uyu, u Mūndu unkulumba uyu yūyu alyāganígwe pa nsebwe, umwēne alinkuhōmba, Abraham āhōmbīle ifyakalongo ku Mwēne. Yo nkulumba bulebule u Mūndu Umwēne ābagīle ukuya! Lilino kētésya, nakalinga.

*Yūyo ābūmbígwe, komma ukufuma ku lulagīlo. . .
ingomelesyo sya mbili, . . .*

³⁴⁷ Lilino mukētīle u lulagīlo lwa bāndagīlo? Ululāgīlo lwāyobīle, “Ugwa ulingisa kugoga mma. Ugwe ulingisakulogwa ubulogwe mma. Ugwe ulingisakwibaga mma.”

³⁴⁸ Yeso alinkusyūmbutuka ukugomokela ukusyungutula, alinkuti, “Ikyēne kyāyobígwe na bēne aba tubabalilo twaiyolo, ‘Ugwe ulingisa kugoga,’ lōli Une nguyoba yūyo nkalale nu nkūndwe gwāke, kisita nōngwa, atalile agogīle. Ikyēne kiyobígwe na bēne, utubalilo twaiyolo, ‘Ugwe ulingisakulōgwāmo ubulogwe,’ loli Une nguyoba kwa umwe, aligwesa uyu ikuketa ku nkikulu ukunonyonywa umwene, atalile atulilwe ubulogwe nkati mu ndumbula nu mwēne.” Mwaketa lelo umwe. Ikyo kibagīle ukumanyisya abakīkūle akafwālilo, akabōmbelo iki kitalusye. Ugwe kufwāla mbusōbi, nukubapela abanyāmbala ukukukēta ugwe mu njila insobi, ugwe utobesígwe isya kulogwa ubulogwe, itolo ukufwāna ngati ugwe gwālyēndilēmo nkabōmbo kala. Yeso āyobīle lūlo.

³⁴⁹ Kangi umwe bāndu nu bugāsi bwa kikekelo-matapwa, mwe akabalilo kōsa mukutēkela pānja mu ndomo ku mūndu yumo, mukutilogwa ukufisako, ni fīndu bo ifyo. Yaga mwandegē. Umwe mutobesígwe linga umwe mukuyoba ilisyu ukulwana nu nkūndwe gwīnu ikyo kyo kikaya kitalusye, komma itolo, ukubūka ukusyūngutula nukuswanyulania ikyēne. Ugwe utikufimbilisígwa ukukitika ummāge mu nyuma ya mūndu mma ukungoga umwēne. Ugwe ubagīle ukugoga akayīlo kāke nukungoga umwēne, ukugoga uluhaho lwāke. Yoba ukulwāna nu ntimi gwīnu apa, yoba ikindukimo ikinyali ukufwana nu mwēne, ugwe itolo angali kifwēne itolo untusulīle umwēne. Gwāyobīle ikindukimo iki kikālī kitalusye ukufwana nu mwēne, mulimosa, ikyēne kisakugoga uluhaho lwāke na bāndu ni findu bo ifyo, kangī ugwe utobesígwe ikya ikyēne. Iki Yeso āyobīle.

³⁵⁰ Lilino, pilikisya apa, iki—iki Pauli āgelāga ukufikako apa. Une ndiganīle ili Bāngēli ilyaiyolo ili. Ilyēne likukugolosya ugwe mōsa. Keta, o, keta itolo kuno. Lilino, bo uswe tukubala ilyakina-. . . “Ikyēne kyo. . . kabuno ikyēne kyo kyapabwēlu ukuti u Ntwa gwītu ātupwīke ukufuma mwa Yu-. . .” Gūlīla, une ngusūbīla une ndinalyo ilināndi ilingi apa une nayaga pakubala. Umma, pāsi apa ku lya 16.

*Yūyo atēndekīgwe, komma ukufuma ku lulagīlo
lwa. . . syamumbīli ingomelesyo, . . .*

³⁵¹ Uko ko kwandagīlo, umwe muketile. “O, nkundwe, une—une ndingabōmbāga umma. Une ndingabōmbāga mma. Une mmenye, loli une. . .” Ikyo kikaya ikyēne mma. Ulwēne lo lugano ulu lukubōmba ikyēne.

³⁵² Mumo uswe twaabukile ukukinda ikyene! Une nāyobīle, “Linga une nāyobīle ku gwāngu. . . ukufwāna nu nkasi gwāngu, ‘O, mulimosa, une—une—une ngulōnda ukuya ba bakīkūlu babili. Une ngulōnda ukwendendeka ukusyūngutīla na *uyu*, ukubōmba *iki* uyu pala. Lōli, linga une ngubōmba, unkasi gwāngu isakunsosya une, kangī abāna bāngu bisakuyaga mu. . . Ubutumīgwe bwāngu bwisakutāgīgwāga.” Ugwe gwe

mbwapufu, gwe nsyōbi umbolano. Uko ko kotalusya. Ugwe ukāngāna umwēne kanunu mma, mbuyo bwakwānda itolo. Uko ko katikati kotalusya.

³⁵³ Linga ugwe gwālinganile umwēne, angali lukayapo nu lulāgilo ukufwana ni kyēne. Ugwe āngali unganile umwēne, mulimōsa, kangi ugwe kwibanilila ku mwēne. Uko ko katikati kotalusya. Kangi umwe bakīkūlu mukubōmbāga ikindu kilakila ku bālūme bīnu. Uko ko kotalusya.

³⁵⁴ Utubalilo tumo abakīkūlu bikuya bo buyo, pamo . . .

³⁵⁵ Unnyāmbāla ikukēta aka Yesebeli akanini kamo kīpakīle ilāngi mōsa, umwe mumēnye, kangi—kangi ugwe kubūkāga ukusyungutila umwēne, ukugwīla umwēne; lumo uli nu nkasi unnunu. Kangi polelo ugwe kwīkōléla gwīmwēne Nkristi. Isoni pa ugwe. Ugwe kulōndīgwa akatoti akāngi aka kigemo. Uko ko kotalusya.

³⁵⁶ Kangi mwe bāmo ba umwe—kangi mwe ba umwe bakīkūlu mukukēlengania ku akāmiāna kamo akanini ni nywīli syāke simyātīkīgwe pāsi, u Vaseline umwīngi pa syēne uku . . . ukwīgula akanwa kāke. Kangi polelo umwe . . .

³⁵⁷ Undīndwāna yumo unnini ugwaiyolo, apa pakaya patali mma apa pakīndīle . . . Iyi yikaya sunga mma, 'nongwa yakuti une ndikulōnda ukuyoba isunga. Lōli abāndu bamenye ukuti ubu bo bukaya buyo ukusūnga. Lōli u ndīndwāna ugwaiyolo unnini apa, umwēne . . . Bālipo abalumiana abanunu apa, abalūmiāna Bakristi. Akabalilo akatali aka kakīndilēpo, akabalilo kāko une nāli ntīmi apa, uswe twālisībīle ukuya ni kalasi lya banyāmbala abakeke itolo. Kangi une nālisībīle ukuyoba ku bakīkūlu abakeke pamūsi Pandungu, isya kugonana ni findu. Polelo Pandungu apakōnge kunamayolo, nguyoba ku banyāmbala abakeke, nukugela ukufibīka ifindu fila ukutēdekesīgwe mōsa.

³⁵⁸ Undīndwāna yumo unnini ālyāndīle ukwendendeka na kamo akabōngololo akanīni akaiyolo, pāsi nkāya aka, kakwēsāga ingāambo kangi umwēne āli na kapāle mu nyāmbi yāke. Kangi umwēne endelaga akagali akanīni aka roadster ukusyūngutila nkāya. Une ndinkutolīgwa ukukēta iki umwēne akibwēnēmo mu ndumiana yula. Umwēne akīngilāga nkipānga mma. Umwēne undūmiana itūgāsyaāga panja pala. Ukumbīka umwēne nkipānga muno, kāngi polelo umwēne itūgasyāga panja pala pānja, mu ligāli lyāke, nukugūlīla, akīsaga mma nkipānga. Une ndinkuyoba ku mwēne undindwana ilisiku limo. Umwēne itugasyāga mu New Albany. Une ndinkuti, “Une ngulōnda ukulālūsya ugwe ikindukimo, ndindwāna. Ngimba fiki nkisu kya pasi ugwe kukētāmo mu ndumiana yula?” Une ndinkuti, “Ikindu kyākwānda, umwēne abubēngīle bu bwīputiputi bulabula ubu ugwe—ugwe uli nabo. Umwēne ikūgīla u Kristi gwāko. Umwēne akabagīla ukupela ugwe unnyāmbala. Umwēne

ikupelaga ugwe ukuya mpelakisa, ubūmi bwāko bōsa.” Kangi une ndinkuti, “Mulimōsa, balipo abalūmiána abanunu abanini a Bakristi apa aba ugwe gwābagile ukwēnda nabo. Kangi pala ugūso nunnago bikukāna na minogono ga ugwe ukusōka panja, lōli ugwe kubūka mulimōsa, kangi ugwe kwīnogona, ‘Une ne nnyafu kalongo-na-ntāndātu.’”

³⁵⁹ Umwēne alinkwānda ukwipaka ifyakwipakapaka nukubopa pānja, kangi ikīndu kyākwānda, umwēne āli mfilabu. Umwene akakindile kwa Syēpwa lilino. Loli, akabalilo kala, umwene ālimile apa. Kangi umwe mumenye ukulēya kūko undīndwāna yula āpéle kunyuma kula, ukuti umwēne ālinganile undūmiána yula? Umwēne undīndwāna alinkuti, “Umwēne ali nu luko lwa tulundi utumogi utunini, kangi umwēne ikunūnga kanunu fiyo.” Ngimba umwe mubagile ukwīnogonela ikyo? Ukwipaka mwene ulūma, uyo yo likikulu, komma u nnyāmbala.

³⁶⁰ “Kēta,” une ndinkutoba, “kalumbu, une kinunupo nendege nu ndūmiána u Nkristi uyu injayo syāke syafwēne magali agakulima imisebwe kangi ānungāga ngati lēmbé, linga umwēne āli lōsa Nkristi.” Uko ko kutalusya. Kyabwanalōli. Ena.

³⁶¹ Ulwēne lo lulēyo, “Injayo simo immogi innini, kangi ikunūnga kanunu fiyo.” Umwēndesya ikilabu yula unnini, kubumalikisyo alinkōnānga ubūmi bwa ndīndwāna yula. Ikyēne kyo kikosyasoni, kyabuywélúfu.

³⁶² Ubwēgi bo bugīndikigwe, lōli ubwēne bubagile ukwīngiligwa nulwīputo nulugīndiko. Kangi ulugano lwanalolololi kuli nkīkūlu yula lwīsakupinya umwe palikimo kwabwīlanabwila. “Iki umwe mukupinya pa kisu kya pasi, Une nisakupinya ku Mwanya.” Akabalilo kāko ugwe kwēnda pāsi pa lukīndi pala, umwēne unkīkūlu abagile ukuya nkāngāle nukuya gwāmbuha kangi gwāngīnya, lōli ulugano lulalula ugwe gwāli nalo kuli umwēne akabalilo kāko umwēne āli nkeke, nkīkūlu ummogi, ugwe ukāli ali nalo ulwēne.

³⁶³ Ugwe ubagile ukuya ni fibega-ifinamepāsi, gwākipāla, kangi gwāngīnya-pakisyo na filifyōsa ifīngi, lōli umwēne isakukugāna ugwe itolo bo umwe mwābōmbīle akabalilo kāko ugwe kwīma ni fibéga ifipapate ni nywīli isyabusito, linga ikyēne yo nalolololi Kyāla. Kabuno ugwe kukēta ku kabalilo kāko ugwe ulobwīke ikisōko kula, akabalilo kāko ugwe kutupuka kangi, kangi ku bunyāmbala nu bukīkūlu ubukeke, ukuya nu būmi palikimo kwabwīlanabwila. Ulo lo lufingo Lwasyēpwa lwa Kyāla. Umwēne āyobīle Umwēne ikubōmbaga ikyēne. Umwēne, komma kyēne ikyo, uswe tukufikaga ku kyēne mu miniti, Umwēne āfīngīle Umwēne ikubōmbāga ikyēne.

³⁶⁴ Pilikisya iki, bo uswe tukukīndililāga.

*Yuyo atēndekigwe, . . . ukufuma ku lulāgilo . . .
ingomelesyo syamumbili, lōli ukufuma ku maka
ga . . . būmi ubusitabumalikisyo.*

³⁶⁵ Lilino uswe tukuyaga pakabala nakalīnga, polelo uswe tubagile ukulyēga ilyēne.

Kabuno umwēne ikuyobapo, Ugwe gwe mpūti kwa bwīlanabwīla ukufuma ku lubatikano lwa Melekisedeki.

Akabalilo kōsa pisakulōndigwāga u mpūti, Umwēne isakuyāga Mpūti.

Kabuno bulipo ubukēti ukwīmika kwa ngomelesyo kukubūka pankyēni...u bōnywa bwa kusitakukaba ukufuma pala.

Kabuno ululāgilo lukātēndike nakimo kipepelesye, . . .

³⁶⁶ Ugwe ukabagila, kali ugwe kubomba fiki. Ugwe ulekile ukunwa, ulekile ukukwēsa, ulekile ukuyoba ubutūngūlu, kubuka ku kipānga nukugela ukubōmba iki kangi kugela ukubōmba kila, ugwe ukāli uli gwāmbīli. Ulo lo itolo lulagilo. Ululagilo lutikupela nakimo ikipepelesye. Lōli fiki kikapela kipepelesye? Kristi. Lwīmiko! Une mbagīle ukuleka ukusyōba, ukuleka ukuhiya, ukuleka ukulogwa ubulogwe, ukuleka ukulya ingambo, ukuleka ifindu fyōsa, kangi une ngāli ndi gwāmumbili. Kyala atikwāmbilīla ikyēne, panongwa yakuti une ngaya nakyo nakimo ukupa ku Mwēne mu buhōmbe.

³⁶⁷ Lōli i miniti iyi une ngulambalika amaboko gāngu pa ntu unsayīgwa gwa Ntwa Yeso, nukuyoba, “Ntwa, une ngaya nnunu mma. Ngimba Ugwe kunyegaga une ukuya mbombi Gwāko?” kangi Kyāla ikufipa ukusosyāmo ubutulwanongwa bwāngu, une ngwīma mpepelesye mmaso ga Kyāla. Uko ko kutalusya. Fiki? Une ndikwīma mma pa kubagilila kwāngu kwēne. Une ngwīma pa Kwāke. Kangi Umwene atupelelīsyē uswe, ukwīsila mu kukubilwa kangi i Lilopa Lyāke.

³⁶⁸ Une ngukēta akēne ko kabalilo kakwīgāla. Lōli une ngulōnda ukumālīsyā ukubala iki linga une mbāgīle, nakalinga.

...ukubuka pankyēni panongwa yakuti ubōnywa bukaya nubukabi mulamula.

Kabuno ululagilo lwāpelile nakimo ikipepelesye, lōli ukutwālāmo ukwa lusūbīlo lwābōmbīle; (Ngimba u lusūbīlo ulununupo lo fiki? Kristi.) ukwīsila mu iki uswe tukusegelēla kifuki kwa Kyāla.

³⁶⁹ Fiki? Ukwīsila mōsa mu bununu bwītu, kangi bōsa ubwa bununu bwītu, kangi bōsa ubwa bununu bwītu, uswe tukāli tuli bamumbili. Lōli kukuya itolo mu Kuyapo kwa Kyala, ukusyāgania ukuti uswe tukābagīle ukwīma mula, kwēne kūkwīsila mu kubagilila kwa Yeso Kristi, polelo uswe tukusegelēla kifuki kwa Kyala, ukwīsila mu kubagilila kwa Mwānundumiana Gwāke. “Ntwa, une ngwīsa kwa Ugwe, ni ndumbula ingolofu. Mu Ngamu ya Mwanundumiana Gwāko Yeso, nalamba nyambilīla une.” O, nkundwe, ugwe kwīsila mu njila ya būmi polelo.

370 Komma, “Ntwa, Ugwe umenye une ndekile ukunwa. Ugwe umenye une ngungindika unkasi gwāngu kanunu. Ugwe umenye une ngubōmba *iki*. Une ngubōmba *ikyo*.” Ugwe ukuya nako nakámo ukakupa.

371 “Kabuno ululāgīlo lwa ngomelesyo isyamumbili sikābagīle ukubōmba nakimo, lōli ukutwālámo kwa lusūbīlo ulūngi kwābōmbīle. U lusūbīlo lula yo Kristi, uswe tuli nāli ukuya bo ngimu ya mōyo, lwitotekīle kangi lwanalōlilōli.” Kētésya.

Kangi palema nalinga ukuya kisita lufingo umwēne . . .

Gwapankyeni-ngamu, linga umwe mukukētésyága nkati apa, ali mmasimbo amagwilalubafu.

. . . umwene átēndígwe ukuya mputi:

Komma ukuya mputi itolo, lōli Umwēne átēndekígwe ukuya Mputi ukwisila mu lufindo. Komma . . .

372 Lilino kētésya. Unko uswe twēge ubupúti bosa ubūngi.

(Kabuno abaputi bala, abanyaLevi, itolo, bagolofu, banyāmbála ababwanaloli-ndumbula, abapūti bala batēndekígwe kisita lufingo; . . .)

373 Kyāla itolo āyobīle, “Ukufuma ku luyungu lwa—ukufuma ku luyungu lwa Aroni, ukuti Umwēne átēndike abapūti aba.” Abēne basulukaga pāsi ukukīnda mu ngulilo. Abēne bābūkága ku sukulu nukumanyila ukuya balūmbilili na fyōsa bo ifyo. Abene bikusuluka pāsi. Polelo Kyala ābatēndike abapūti bala bo ulo. Abēne bālitēndike bēne ukuya bapūti, ukwisila mu bumanyi bwābo, ukwisila mu kilingo kyābo, na fyosa bo ifyo. “Lōli u Nnyāmbála uyu átēndekígwe ukuya Mpūti nu lufingo ulu Kyāla āfingīle.” Pilikisya kifuki lilino.

(. . . bātēndekígwe kisita lufingo; lōli ubu nu lufingo nu mwēne uyu āyobīle ku mwēne, U Ntwa āfingīle kangi atisakupindukámo, ameni, Ugwe gwe mpūti kwabwilanabwila ukufuma ndubātiko lwa Melekisedeki.)

Ukwisila mu fīngi Yeso átēndekígwe ukuya lusingimikisya lwa lwitikanano ulununupo.

Lilino, mbibimbibi.

Kangi abēne naloliloli bāli bapūti bīngi, panongwa yakuti abēne bakālitikisígwe ukukīndilīla panongwa ya bufwe:

Amaelifu ga maelfifu ga maelifu, ga bapūti, ’nongwa yakuti abēne bakāli nakamo lōli itolo ubufwe nu bufwe nu bōnywa, kangi ubufwe kangi ubufwe kangi ubufwe.

374 Lōli kētésya Umwēne.

Lōli u nnyāmbála uyu, (Nnyāmbála nki?) Yeso, panongwa yakuti umwēne kingikingi ikukīndilīla

kwasyēpwa, ali nu bupūti ubusitakwānduka. Kūko bali...

Polelo umwēne abagile kōpe ukupoka bala ku bukinda-fyosa; kali ko kutali bulebule, kali bo busolofu nki, ko kubutali bulebule, Umwēne abagile ukupoka ku bukinde-fyōsa; aba bikwisa kwa Kyala mwa umwene,...

Komma ni...pa bugolofu bwāko; lōli pa bulāto bwāko. Muketile?

...aba bikwisa kwa Kyala ukwisila mwa umwēne, namanga umwēne ikuya nu būmi bwila ukutēndēka ubwimila-pakati kuli abēne.

Umwēne ali papapa apa, nukukīndilila, ukutēndēka ukwīmilīla-pakati.

Ukufuma ku luko lwa mpūti unkulumba tulinkuya uswe, uyu yo mwīkēmo, nsitakufulasya, unsitakubwāpuligwa, gwakupāguligwa ukufuma ku batulwanongwa, kangi ukutēndekigwa Mputi Nkulumba mu Mwānya;

³⁷⁵ Pala icyēne kili. Lilino, linga une ngugela ukwīmilīla inongwa yāngu nimwēne, une nisakuponjoligwāga pa yēne. Linga une ngugela ukwīmilīla, tutīgi, “Mulimōsa, u tāta gwāngu āli nnyāmbāla unnu. U tāta gwāngu āli ndumbilili. Mulimōsa, une nitūgēsye mu kipānga.” Une pōpe ndāgile icyēne. Lōli u Nnyāmbala uyu yo mpelesye Yula, Kristi. Umwēne ali pala kangi ikupa i Lilopa Lyāke ukukīndilīla panongwa ya mbibi syāngu. Mwaketa lelo umwe.

Yūyo atikufūmbwa mma ilisiku lililyōsa, bo bala... abapūti, ukupa lōsa amakemo, icyākwanāda panongwa ya mbibi syāke mwēne, kangi polelo panongwa ya syābāndu: kabuno iki umwene aabombile akabalilo kamo, bo umwene āliyīpile lōsa mwēne.

³⁷⁶ Lilino kētēsya ilināndi ilyabumalikisyo.

Kabuno ululāgilo lukupela abanyāmbāla ukuya bapūti bakulumba aba bali nu bōnywa;...

³⁷⁷ Ikyo kyo iki ululagīlo, ululagīlo lwamumbili, lukubōmba. Lilino, une ngunyonywa une nābagile itolo nāli ni sala kifuki ibili papapa apa. Umo mo mūmo ululagīlo lukāli lukutēndēka abanyāmbala ukuya balūmbilili. Uko ko kotalusya.

³⁷⁸ Fiki, abēne bikuyoba, “Mulimōsa, u nnyāmbala uyu ali nu bwisibile bwaseinale.” Une ngabagila ukusanusania ubwisibile bwāngu ubunini ubwaiyolo Bwakumwanya panongwa ya ma seminale gōsa nkīsu kya pāsī.

³⁷⁹ “Fiki, uswe tummanyisye u nnyāmbala uyu. Umwēne yo—umwēne yo asaligwe na bāndu. Umwēne yo nnyāmbāla

ugwakwitëndéka-mwēne.” Une ngabagana aba luko lula. Une nunganile u nnyāmbala untekígwe-na-Kyāla. Muketile? Muketile?

³⁸⁰ Lōli ululagilo lukāli lukutëndéka abapūti. Ululagilo lukāli lukutëndéka abalūmbilili. I—i kipānga kya Baptisti, abēne bikupa abalūmbilili; amaboko gīswele na bēne, bali nalyo ilikina ili likusōsya abēne pānja. Aba Methodisti bali nago agēne. Aba Baptisti bali nago agēne. Aba Presbeteri, Nazarene, Pilgrim Holiness, Pentecostal, agēne gikusyumbutusa abēne panja nubwēngo na mūmo agēne gabagile, ngati ubulagili ubunywāmu, amakina amanywāmu. Ima mwānya pala ngati . . .

³⁸¹ Une bwīla nāyōbile, “Une—une naloliloli nālīpilike ukuya nsulumanie panongwa ya kakuku ka mmakina gākupānjila.” Umwe mumenye, akanini akaiyolo akakuku aka kapaanjile pasi pa makina gaakupaanjila, umweene akapanjigwa kanunu mma. Umma. Inguku yibagiile ukupaanja inguku. Loli inguku ya mmakina gaakupaanjila, akabalilo kaako umweene ikusooka, umweene iku “kii, kii, kiii,” kangi akaya na maama nayumo ugwakubuukako. Muketile? Umweene akamanya yo mama nki ali. Uko ko kotalusya. Umweene ikukuutila yumo, loli umweene akaya nayo yumo.

³⁸² Loli akakuku aka kapaanjile paasi pa nguku, injila yakipeligwa, umweene ikukuuta kangi mama ikwaamula. Uko ko kotalusya.

³⁸³ Kangi utubalilo tumo une ngwinogona isya iki apa ubwiisibile bwa kuseminale isya kusooka ukufuma paasi pa makina amanywaamu agakupaanjila mu Louisville na moosa nkisu kya paasi, fikupaanja abaluumbilili mmaelifu. Makina gakupaanjila ga Pentekosti, kangi makina gaakupaanjila ga Presbeteri, kangi—kangi makina gaakupaanjila ga kiBaptisti, ifyeene fyoosa fikupaanja panja utwabo—utwabo—utwaabo utukuku utunini. Utweene, “kii, kii, kii,” nukuyoba isya makina gaakupaanjilamo utweene twaapaanjiligweemo.

³⁸⁴ Loli une nguloonda ukuya na Tata, u Yuba. Yisayigwege i Ngamu ya Ntwa! Bakaali biingi aba bapaapigwe na une, loli iki baaliko bo banuguna bangu. Ameni. Uswe tulinayo Mama uyu ikwaamula akabalilo kaako ugwe. . . u Mama Yuyo ali ku Mwanya, Yuyo ikuyamama kwa uswe twesa. “Bo muumo inguku yikwaalila pa luubatilo lwaake, nukukolomela ku tweene, kangi—kangi yikuhaha pamwanya pa twaake. . . uluubatilo pamwanya pa tukuku twaake, mo muumo Une nisakuubatila pa mwanya pa umwe. O Yerusalemu, Yerusalemu, kalinga bulebule Une nalondaga ukukuubatila pa ugwe bo yi nguku pa luubatilo lwake! Ko kalinga bulebule Une nalondaga ukukupela pa ugwe Gwāngu, loli ugwe utikuloonda. Ugwe gwaali na maseminale gaako, kupaanja panja abapuuti baako. Abeene bakumanyisye

ugwe ukulwaana na Une. Lilino ugwe ulekiigwe pa gwimweene. Uloonangiko lwaako lulambalele pankyeeni pa ugwe.”

³⁸⁵ Lilino une nguyoba iki: O, baandu, o, bandu, kalinga bulebule u Mbepo Mwikemo aalondaga ukuubabila pa umwe, bo yi nguku yikubombela pa luubatilo lwaake, loli umwe mukuloonda injila yinu mwiibene, umwe mukuyaga pakuya ni njila yiinu mwiibene isya ikyeene!

³⁸⁶ Ikilo kimo kya ifi une nguloonda ukuluumbilila pa, “Injila yaako gwiimwene.” Umwe mumenye, Kaini aaloondaga injila yaake mweene. U mundu ikuloonda injila yaake mweene, umwiisyugu. “Looli yilipo injila iyi yikuboneka ndalusye, looli ubumalikisyo bo bufwe.”

³⁸⁷ Lilino ketesya. “Muli ikyo Umweene ikuyoba, ‘Ulupya—ulupya ulwiitikano . . .’” Une ngusuubila, lilino ukuti . . . Umma. Une naali pa buyo ubusobi.

³⁸⁸ Ilinandi Iya 28.

Kabuno ululagilo lukuteendeka abanyaambala ukuya bapuuti abakulumba aba bali ni fiboonywa; looli ilisyu lwa lufingo, ili lyaaliko ukufuma kula ku lulagilo, likuteendeka u Mwanundumiana, yuyo ikukiindilila kwa bwilanabwila ukongelela.

³⁸⁹ Kyala asayigweege kwa bwilanabwila, isya Mwanundumiana uyu ikukiindilila kwa bwilanabwila ukufuma ku lubaatiko lwa Melekisedeki. Kangi Umweene akaalimo siku nu bwaandilo. Umweene akayaamo siku nu bumalikisyo. Kangi ululagilo lukatwelelemo nakimo bo ikyo, panongwa yakuti ulweene lwaali lwamumbili. Ikipanga kikaabagiile ukutwalamo nakimo bo ikyo, ifipaanga-fipaaguke, panongwa yakuti abeene bamumbili. Imi—imi seminale gikabagilamo siku ukutwaala kalikosa boa ko. Abeene baagelile ukumanyisya ikiisu ku Lyeene. Abeene baagelile ukukipaangania ikyeene ku Lyeene. Abeene bagelile injila yiliyosa nkiisu, ukuteendeka kilikyosa iki abeene baabagiile, kangi ukuleka ikindu ikyaanaloli: “Ugwe ubagiile ukupaapigwa mu Kyeene.” Kyala ikukuteendeka ugwe iki ugwe guli, naloliloli, komma panongwa yakuti ugwe gwaalekile ukubomba *iki*.

³⁹⁰ Lilino, aba Nazarene, umwe mukufimbilisigwa ukusita kufwaala ulusambo, umwe mukabagila ukufwala i wotchi, kangi umwe mukufimbilisigwa ukuya ni findu *fyakuti-nafyaluti*, ingongi syiinu sibagile ukuya ndali bo *ulu*, amaboko gaadiresi, i kifunga kyiiinu kikufimbilisigwa ukuya kitali bo *lula*, kangi a—kangi a banyaambala bakabagila ukuya mbakasya sya kubugono. Kangi abeene batisakukoosya ugwe linga ugwe utikubomba. Umma ndaga. Apa ikwiisa u Nkatolika muno, kangi abeene bali nafyo ifyaabo. Kangi apa ikwiisa ugwa kiMethodisti muno, abeene balinafyo ifyaabo. Aligwesa

gwa beene bali ni kyakugelela ukugelelako. Linga ugwe utikufwaanisa ikyeene, umma ndaga, isyo syo syoosa. Muketile?

³⁹¹ Kangi polelo, looli ikindu kyanaloliloli kyo, kyo iki, “Nakimo mmaboko gaangu une ngutwaala! Itolo ki kipingika Kyaako une ngwibanilila. O Kyala, ngelebune, mfulele, ngufumbwa ulupaakisyo. O, une nukwiiyuufya fiyo ngwisa, Kristi, ngulata ukuti une ngaya nakimo kangi kikayapo nakimo mwa une. Nyaambilila une, O Kyala.” Polelo Kyala ikukwambililaga ugwe.

³⁹² Lilino, ugwe lumo ukabagila nukumanya aba ABC baako. Ugwe lumo ukabagila ukumanya kofi ukufuma ku ndima imbaatule. Ugwe lumo kumanya, kisita kumanya ulutembatamba ukufuma ku masulu, kiililo ukufuma ku kiboko kimama. Ikyeene kitikuteendeka ubukiindane iki ugwe *ukakimanya*. Kilipo ikindu kimokyeene ugwe *kufimbilisigwa* ukumanya, ukuti Yeso Kristi aalyegile ubuyo bwaako ukuya ntulwanongwa. Kangi ugwe ega ubuyo bwaako, ukwiima mu bugolofu Bwaake, ukwiilata ilisiku lililyoosa ukuti ugwe uli nsobi, kangi nganaga Umwene ni ndumbula yaako yoosa, kangi ifundo yaako yoosa yiyege yibiikigwe kuli Umweene, ugwe kwisakufwaanisa ku Mwanya. Ifyo fyoosa filiko ku kyeene, kabuno u Bumi ubu bwaali mwa Kristi bukufimbilisigwa ukuya mwa ugwe, kisita ikyo ugwe utaaggiugwe.

³⁹³ Itolo bo tukaali ukwiigala, ngimba umwe mukukumbukila ulwiitikano ulusita lulumbusyo ulu Kyala aateendike na Abraham? Ngimba Umwene abombile fiki amayolo gala akabalilo kako Kyala alinkuyoba, “Unko une ngete...” Akabalilo kako Abrahamu alinkuyoba, “Unko une ngete muumo Ugwe kubombelaga ikyeene.” Untu gwa 16, une ngwinogona ugweene go gugo, ugwa Bwaandilo. “Unko une ngete muumo Ugwe kuboombelaga ikyeene.”

³⁹⁴ Alinkuti, “Isaga kuno, Abraham.” Kangi Umweene alinkummwegela Abraham panja, alinkuti, “Buuka kanyegele Une i—i ng’osi innyaambala, kangi buuka kanyegele Une i—i i—i mbene, kangi buuka kanyegele Une ingwata. Kangi une ngulonda ugwe ukufyegela ifyene kumwanya kuno kangi teendeka ilikemo.”

³⁹⁵ Kangi Abraham alinkubuka kangi alikutwaala ing’osi, kangi i—kangi i mbene, kangi a—a—a kang’osi, pamo, ingwaata. Kangi umweene alinkufigoga ifyeene. Ifyeene fyaali fyoosa fikemo ifipelesye. Kangi alinkuyabania ifyeene pakati mfibili, nukufilaambalika ifyeene paanja. Polelo umweene alinkubuuka nukwakwega ingungubiya, nukusibikamo isyeene mula. Polelo Abraham alinkusibiinga injuni ukusikaga pa fyeene, ikuguulila Kyaala ukwiisa. “Lilino, Ntwa, apa lilipo i likemo, ngimba Ugwe kubombaga bulebule iki? Une ngamanya muumo Ugwe kuyiilaga ukumpoka umuundu ukulwana nu bwiigane bwaake.

Une ngamanya mumo Ugwe kubombelaga iki. Ngimba Ugwe ubagile ukubomba bulebule ikylene, Ntwa?”

³⁹⁶ Untwa aayobile, “Lilino ketesya, Abrahamu. Ugwe gwe nsololi. Ugwe gwe gwamwambepo, kangu ugwe kupilikisyaga iki une nguyobelapo.”

³⁹⁷ “Umma ndaga, Ntwa, une nguloonda ukukeeta.” Lilino une ngwegelela itolo.

³⁹⁸ “Popaapo, Abraham, ugwe fyukila ku bwa kuno lilino, kangu ituugasya pasi apa kangu keetesya nukubiinga injuni nukusikaga.” Popaapo umwene alinkusibinga injuni syoosa ukusikaga, mpaka ilisuba lyaalyandile ukwiingila paasi.

³⁹⁹ Kangu ikindu ikyaakwanda umwe mumenye, Kyala alinkusuluka paasi. Akabalilo kaako Umweene aasulwike paasi, Abraham alinkwanda ukuya gwaatulo. Kyala alinkuti, “Abraham, Une ngukubiikaga ugwe ntulo.”

⁴⁰⁰ Lilino pilikisya, gwe mwianangu gwandagilo. Muketile, Kyala alinsosisyepo Abraham ukufuma pa kipicha, nakimo loosa umweene afimbilisigwaga ukuboomba mu kyeene. Kangu iyo yo njila Umweene akwaagiile ugwe. Ugwe gwaayobile, “O, une nalindondile Kyala.” Ugwe ukaaboombilemo.

⁴⁰¹ Kyala aakuloondile ugwe, “Nayumo umundu abagile ukwisa ku Myangu penepapo Tata Gwangu ikunkwaba umwene taasi.” Muketile?

⁴⁰² Ikyeene yo Kyala ikukulondalonda ugwe, komma ugwe ukundondalonda Kyala. Ugwe naloli ukaboombamo siku ikyeene. Ubupeligwa bwaako busobi. Ugwe gwe ngulube. Ugwe ukumanya nubukiindane nabumo. Ugwe kwituugasya itolo nkibaga kya ngulube. Ikyo kyo fyoosa ifi ugwe ufimenye. Ugwe ukiganile ikyeene. Ukunwa ubwalwa, ukupepeluka ukusyungutula, ukwendendeka nu nkasi gwa nnyambala umpalamani, kangu kuboomba kilikyosa ugwe ubagiile ukuboomba, itolo kikuboneka kinunu. “O, nkundwe, uswe tuli nako akabalilo akanywamu!” Ugwe kwinogona ukuti ikylene kyo kinunu.

⁴⁰³ Loli Kyala ikukung’usya pa ndumbula yako. [Nkundwe Branham ikukung’usya pa kigemo—Nsimbi] Ikyo kyo iki kikwaandula. Komma ugwe kukung’usya kwa Kyala; Kyala ikukung’usya kwa ugwe. Adamu akakung’wisyemo siku ku ndumbula ya Kyala; Kyala aakung’usisye ku ndumbula ya Adam. Kangu ugwe gwe mwanundumiana gwa Adamu. Uko ko kutalusya. Bo Adamu akaabagile ukuya mwanundumiana gwa Kyala, kangu, Kyala alinkufimbilisigwa ukukung’usya pa ndumbula yake. Bo ugwe ukali ukuya mwanundumiana gwa Kyala, Kyala ikufimbilisigwa ukukung’usya ku ndumbula yako.

⁴⁰⁴ Polelo, Abraham alinkubuuka ntulo. Kangu akabalilo kaako umweene aabuukile ku tulo, ngimba ikiindu kyaakwanda iki

umweene aakeetile kyaali fiki? Iyanaloliloli imbiibi, insisya, ingiisi yakutetemesya. Ubo bo bufwe, ubu bukwiisa pa luko lōsa lwa baandu. Polelo umweene alinkukeeta panini ukukindapo pala, kangi umweene alinkukeeta ing'anjo ya lyoosi. Bo ugwe ubagiile ukuya ni lyoosi, ugwe kufiimbilisigwa ukuya nu moto. Iyo yo nongwa une ngwitika mu gehena ukuya buyo bwakupy'umoto. Umma ndaga.

⁴⁰⁵ Umweene aanaangisye, aligwesa gwa uswe tuli paasi pa bufwe, kangi aligwesa gwa uswe tubagiile ukubuuka ku gehena, panongwa yakuti uswe yoswe batulanongwa.

⁴⁰⁶ Lilino, looli, ukukiinda apa, umweene alinkukeeta akanini, u Lumuli ulweelu.

⁴⁰⁷ Kangi akanini aka, u Lumuli ulweelu, ngimba u Lumuli lo fiki? Ngimba u Lumuli ulweelu lula lwaali fiki? I Mbanda ya Moto yila iyi yaabuukile pankyeni pa bana ba Israeli. I Mbanda ya Moto iyi yalyaageene na Pauli pa nswebwe gwakusulukila ku Damaasi. I Mbanda ya Moto iyi yaalinsoosisye Peteri ukufuma mminyololo. I Mbanda ya Moto iyi yili apa ikilo iki.

⁴⁰⁸ Yula Gwasyepwa, nsitakumalika Kyala, Umweene Mweene alinkwenda ukukiinda amakemo amatumukano aga, (o, mwe), ukubuka nu kugomokela pa lililyoosa lya ageene. "Umo mu muno Une ngumbombelaga ikyene, Abrahamu. Ngeetesya Une, iki Une ngwisakubombaga. Une nguteendeka ulwiitikano apa. Kangi une ngwegaga ulufiingo, ukuti, ukufwana nu Luyungu, Une nisakufyuusyaga u Mwimililapakati. Une ngwisakupelaga ulwiitikano nu bufwe. Kangi Une nisakukemelaga ubufwe, mu mbili, panongwa yakuti Une Nimweene nisakusoosyangamo iyene. Abraham," alinkuti, "ukwisila mu Luyungu lwaako, Abraham, mwisakwiisa, ugwe kwisakuyaga taata gwa kiisu, ukwisila mu Luyungu lwaako. Kangi komma na yuyugwe gwimwene, ukuti Une ngupela ulufiingo na ugwe, looli nu Luyungu lwaako ukufuma pa ugwe." Umweene aamenye aligweesa ayaga pakuya. "Komma *abeene*; looli iki Une nguboomba. Une ngukiboombaga ikyeene, Abraham. Une nalinsuubile Adam, kangi umweene alinkulubongotola ulwaake. Kangi aligwesa ikubongotola ulwaabo. Looli une nisakuteendeka ulu na Niimweene, nukulapa pa Nimweene, 'Une nisakukyuunga Ulweene.'" Ameni. Ameni. Ameni.

⁴⁰⁹ Ngimba uswe tukuboomba fiki, uswe tukuteendeka ulwiitikano? Une nguyoba, "Nkundwe Neville..." Lilino kētésya iki, itolo i miniti. Une nguyoba, "Nkundwe Neville, ngukubula ugwe iki une nisakubōmba. Linga ugwe kwisakulūmbilila mpaka... ikilo kya kilābo, kangi ikilo ikikōnge, ukukīndilila mpaka Kitatu, Une ngulumbililaga, ukufuma pa Kitatu, ukukīndilila mpaka paNdungu." [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi] "Umwe mukutēndeka ukwitikisania?"

410 “Ena, nkulumba.”

411 Apo mo mūmo uswe tukubōmbéla ikyēne. “Yugānia, ndumiana.” Ikyo kyo ikyēne. Ulo lo lwītikáno mu America. Umo mo muno uswe tukutēndekéla u lwītikáno.

412 Lilino, bo bulebule abēne bikutēndekéla ulwītikáno mu Japan? Uswe tukutēndéka, tuyobe, “Ugwe kubōmba *ikyakuti-na-kyakuti* kangi une nisakubōmba *ikyakuti-na-kyakuti*.” Uswe tukwēga akatite kanunu ka mūnyu, ’nongwa yakuti u mūnyu go kyakunogesya. Kangi uswe tukwēga u mūnyu, kangi une ngugusopa ugwēne pa Nkundwe Neville, kangi Nkundwe Neville ikwega umūnyu—umūnyu nukugusōpa ugwēne kwa une. Ulo lo lwītikáno ulwakupinya.

413 Ngimba u David Livingstone ābombile bulebule ukutēndéka u lwītikáno nu negro gwa ku Africa, ukubūka nkishu kyāke? Umwēne ābūkile nukwakufika ku mwalafyale, ukuti umwēne ābagīle ukukīndamo mula, ukulūmbilila i Nongwainunu nukubōmbamo imbombo. Kangi abēne bēgāga ikikopo kya bwālwa. Apa lo lwītikáno nu negro gwa mu Africa. Abēne bāli ni kikopo kya bwālwa. Kangi u mwalafyale gwa ki negro atumulaga indepa syāke syēne, nukōnela ililopa syāke panja mu kikopo kya bwālwa. Kangi David Livingstone alinkutumula indepa syāke mwēne, kangi alinkusululīsyā ililopa lyāke panja mu kikopo kya bwālwa. Abēne bāfuluganiāga ubwēne. Livingstone ānwāga sinda gwa ubwēne, kangi umwalafyale gwa kinegro ānwāga sinda gwa ubwēne. Polelo abēne bāpānāga ikyābūpi, yumo ku nnine. U mwalafyale gwa ki negro, David Livingstone alinkuti, “Ngimba ugwe kulōndāga fiki ukufuma kwa une?”

414 Umwene alinkuti, “Ikijāsi ikyēlu ikyo iki ugwe ufwēle.” Polelo Livingstone āfūlāga ikijāsi kyāke nukukipa ikyēne ku mwalafyāle ugwa kinegro. Umwēne alinkuti, “Ngimba ugwe kulōnda fiki?”

415 Umwēne alinkuti, “Ingwebo iyo insinsya iyi ugwe ulinanyo nkiboko kyāko.” Nongwa yakuti, umwēne āmenye umwēne ābagīle ukwīngila nkati na yila, popāpo umwēne ālyēgīle ingwebo yila. Kangi abēne bāli bakundwe, panongwa yakuti abēne batēndīke u lwītikáno.

416 Kangi bo umwēne ābūkaga pānja, kangi uluko lwa bāndu lwabopāga panja ukungoga umwēne, umwēne afyūsyāga mmwanya ingwēbo insisya yila. Kangi akabalilo kāko umwēne ābombāga, abēne bākētāga nukuyoba, “O, o, uswe tukabagīla ukumpalamasya unnyāmbāla yula.” Fiki? “Umwēne yo nkundwe gwalwītikáno, palema nalinga umwēne mwēlu, uswe tukambonamo siku umwēne.” Abēne bakamenyemo siku ukuti abēne bāli batitu mpaka abēne bālimbwēne umwēne. Abēne bakābabwenémo siku aba luko lula. “Lōli umwēne yo

nkundwe gwalwītikáno. Umwēne ali ni ngwēbo ya mwalafyale nkiboko kyāke.”

417 Kyo kipicha ikimogi kiki, umwīsyúgu, ikya kunwa i Lilopa lyalwītikáno Iya Ntwa Yeso, na maka ga Mbepo Mwikemo pa uswe! Uswe tukubūka nkyēni mu Ngamu ya Yeso, kangi ifimanyilo ifi fisakukōnga abēne aba balinkati. Iyēne yo Ngwēbo insisya iya Mwalafyāle. Muketile mūmo ikyēne kiyīlile, u lwītikáno?

418 Ngimba abēne bābombaga bulebule nkabalilo busōkelo? Abēne bātēdekága ulufīngo, yumo ku nnine. Abēne bagogaga ikinyamana, ukukeka nukwīgūla, nukwīma itolo pakatikati. Aba—aba nyāmbala babili bīmága pakatikati pa kyēne, ikinyamana ikitapulanie. Kangi abēne basimbaga mōsa u lwītikáno. “Linga une ngutoligwa ukukyūnga *iki*, linga une ngutoligwa ukubōmba *iki*, fiki, *iki* kangi *kyakuti-na-kyakuti*, unko umbili gwāngu guyege bo kinyamama ikifwāno *iki*. Unko u mbili gwāngu guyege ngati kinyamana ikifwāno *iki*.” Kangi akabalilo kāko abēne bikubōmba ikyo, abēne bikwēga ulwītikáno ulu nukwīma pakatikati pa *iki*; ukutēndēka ulufīngo, ukwēga ulufīngo ukuti bēne bisakubōmba ikyēne. Kangi abēne bikulepula akakalatasi, palikimo, ukutāfulania, nukukibīka nkiboko kya nnyāmbāla yumo, uyungi yula yo gwakukōnga. Pa kabalilo kamo abēne bisakwāgána. Kangi unko abēne bafwe ubufwe, linga abēne bikutoligwa ukukyūnga ulufīngo lula; nukuya bo finyāmána ififwāno fila. Umma ndaga.

419 Umwe mukukētésya ifinyamana fitatu? Ifipelelesye; ing’osi, imbene, kangi ilikemo itatu ilipelelesye. Ngimba akang’osi káli fiki. . . Ngimba ingungubiya yāli fiki? Kangi ngimba ingungubiya sibili syasanusyaga fiki? Ingungubiya sibili syābīkīgwe panongwa ya fyosa-fibili bupoki nu lubumbulusyo, mu kila—mi kila. . . ifi fyālingīle mu yēne. Muketile? I hōmbo syābōmbīgwe mbukīndāne, lōli ulubūmbulusyo lwakīndilīle lulalula, kangi mo mūmo bwābōmbīle ubupoki bwākīndilīle lulalula. Ingungubiya ibili, kisitakuyabanisigwa, fyasanusyaga isyēne simililága, fyosa-fibili. Bupoki. . . “Ni fulasigwe Syake uswe twagangwike. Umwene aafulele panongwa ya mbibi syitu. Ni fulasigwe Syake uswe twagangwike.” Isyēne syalāmbalikīgwe pa lubafu, komma ukutapuligwa. Lōli ulwītikáno, ikiyabo kya kinyamana kyāli (fitatu ifya ifyēne) fyatumuligwe ukupāgulānia. Umwe muketile? Polelo akabalilo kāko abēne bābōmbīle kila, abēne balepulága nukutēndēka ulwītikáno lwābo.

420 Kētésya iki Kyala āmbūlága Abraham: “Ku Kalvari, ku Kalvari, ukufwana nu Luyungu lwāko. Ukufuma mwa ugwe ikwīsa Isaki, ukufuma mwa Isaki ikwīsa *Gwakuti-na-gwakuti*, Yākóbo, ukufuma mwa Yākóbo ikwīsa Yosefu, ukufuma mwa Yosefu, ukukīndilīla pāsi, ukukīndilīla pāsi, ukukīndilīla pāsi,

abingila kilingo, mpaka, kubumalikisyo, ukukĩndu u Luyungu ulugolofu lula!” Iyāke . . .

⁴²¹ Umwēne āmalile itolo, apa, ukuyoba ukuti u Ntwa gwĩtu ātupwĩke ukufuma nƙikolo iki kikāmenye. Mōse nasiku nukuyobāmo isya ikyēne mma, ukusōka ukufuma ku bupūti. “U Ntwa gwĩtu ātupwĩke ukufuma ku kikolo kya Yūda.” Komma ukufuma mwa Levi, kabuno abēne bāli bāmumbīli bāndagīlo. Lōli u Ntwa gwĩtu ālisile ukufuma mwa Yūda. Lwīmiko! Mwaketa umwe lelo. Kūko ulufīngw lwātēndekīgwe!

⁴²² Pilikisya kifuki lilino, bo uswe tukwigala. Kangi pa Kalvari, Kyala alinkusuluka nukwēga umbili gwa Mwanundumiana Gwake Mwene, mu gūgo Umwēne ālitugasyēmo, kangi Umwēne alinkulafulania ugwēne ukupāgulānia pa Kalvari. Ukōn’lilopa kwāke, afulele, akekīgwe, kangi ingwēbo yēndilemo mula nukundepulania Umwēne pakati, kangi i Lilopa Lyāke lilinkōnekela pānja. Kangi Umwēne alinkuti, “Tāta, mmaboko Gāko Une ngubīka u Mbepo Gwāngu.” Umwēne alinkwīnama untu Gwāke. Kangi ikĩsu kilinkuyaganisīgwa, ni fimulimuli filinkumulika, ni njasi silinkulūdūma. Kyāla āsīmāga u lwītīkāno Lwāke ulusitakumalika.

⁴²³ Kangi Umwēne ālyēgīle umbili Gwāke umfwāno ukufuma ku lipūmba, pisiku lyākwānda lwa ndungu, nukugutwāla ugwēne ku Mwanya, nukwitūgasya ugwēne kula ukuya Mputi Nkulumba, ukuya kyakukumbukilapo; itugesye kula, mpelelesye, kwabwīlanabwila. Kangi Umwēne alinkutuma u Mbepo uyu ālepulēnie ukufuma mu mbili gula, ukugomokela itolo pāsi ku Kipānga. Kangi i Kipānga kila kibagīle ukuya nu Mbepo yulayula uyu āli mu mbili gula, kisita ikyo ikyēne kitisakufwanikisania nu Mwēne mbusyūke. Ifipatu fibili fila fikufimbilisīgwa ukwīsa nubupelelesye palikimo. Kangi linga i Kipānga iki kikaya nubupelelesye, itolo katikati u Mbepo yulayula uyu aali mwa Kristi, ugwe utisakuyamo siku mu Bunyakiligwo.

⁴²⁴ Apo po lulipo ulwītīkāno ulusitakumalika, nkundwe. Lulōndesya ulwēne mōsa, gwīmwēne, iki kili mu ndumbula yāko. Ngana u Ntwa. Naloliloli yaga nsinsimikisi ugwe upokīgwe. Komma ukwēgela ulusako pa kyēne. Ugwe kulagusya. O, umwe, uswe twe bāndu ba America, twīganile ukulagusya, lōli komma ukulagusya pa Ikyo. Ugwe yaga nsinsimikisi ukuti ugwe utalwīsyē. Komma panongwa yakuti ugwe gwālīngīle ikipānga, lōli panongwa yakuti ugwe gwe naloliloli upāpīgwe akakibili, Kristi isile kwa ugwe, mu Mūndu gwa Mbepo Mwikemo.

⁴²⁵ Lilino, itolo ukongelelāpo, kangi, itolo bo une ngwīgala. Mumo uswe tubagīle ukuya bahobofu bulebule ukuya, ukuketa u Mbepo yulayula uyu aali mwa Yeso Kristi, papapa pakati pa uswe, ikubōmba ifindu filafila ifi Umwēne ābōmbīle akabalilo

kāko Umwēne āli apa pa kīsu! Mūmo uswe tubagīle ukuya bahobofu!

Unko uswe twipute lilino, bo uswe tukwinamisya imitu gyitu.

⁴²⁶ Ntwa, ilyēne lyāli lisiku likulumba. Palema nalinga, une ngwipilika ngati une bwīla ngubōmba, une ngutoligwa. Une ngabagīla ukwimilisa Ilyēne nubutalusye, Ntwa. Une ngusūma ukuti Ugwe kunhobokelaga une panongwa ya njila syāngu indoyofu. O, une ngulāta imbībi syāngu pankyēni pa Ugwe, kangī ngusūma ikisa kyāko, tumēnye ukuti alipo unkulumba u Mputi u Nkulumba imile pala ku kiboko kya Kyāla ikililo, ku Mwanya, Yūyo akāpeligwe ngati Aroni, ukufuma ku ndagīlo ni ngomelesyo ni fīndu. Lōli Umwēne ālitūgēsye Kula panongwa ya ipyāna lya Kyāla ili lyākētelāga nkyēni, bo lukāli lukāligwa ulwālo lwa kīsu, kangī alimbwēne une pāsi apa nkīsu, nukufwīla imbībi syāngu, ukungomokesya une ku Kitangalala kya Kyala. Une ngukupalisya Ugwe, Tata, nongwa ya iki.

⁴²⁷ Nongwa yakuti, u Mbepo uyu uyu lilino ikulagila mbandu Bāko yo Gwasyēpwa mūmu Kyāla yo Gwasyēpwa. “Une ngubapa abēne u Būmi Bwasyēpwa, u Būmi bwa siku, u Būmi busitakumalikamo, kangī abēne batisakupyūtigwāmo siku.” Kangī pa Bulōngi, abēne batisakuyapo pala mma. Abēne babōmbile bakīlenie u bulongi. Abēne babūkīle nkyēni mu Lwīmīko. “Kangī linga ikitēmbē kyapakīsu kikubongotoka, uswe tuli nakyo kimo kitalile kikugūlīla kwīsīlya kuli uswe ukwīsako.” Ndaga Ugwe panongwa ya ikyo, Ntwa.

⁴²⁸ Une ngusūma lilino, linga pabagīle ukuyapo yumo apa, ikilo iki, yūyo akālī akanwamo siku i Lilopa ilyanaloliloli ilya lwītīkano, yuyu atikumanya iki Ilyēne likusanusya, akamanya iki ikyēne kikusanusya ukuya mpāpīgwe kabubili, ukuya nu bulīlanisi na Kristi mu ndumbula syābo, pamo mu ndumbula yāke unkīkūlu, abēne bali ambulilāga Umwēne itolo lilino, bo uswe tukugūlīla nukupa ulusako ulu. Kangī pa Lisiku lila, uswe tukusūma uswe twimilīle i Nongwainunu mu Lumuli ulutalusye. Uswe tukusūma, mu Ngamu ya Kristi.

⁴²⁹ Akabalilo kāko uswe twinamisye imitu gyītu, ngimba pabagīle ukuyapo u mūndu yumo abagīle ukufyūsya amaboko gīnu kwa Kristi, nukuyoba, “Kristi gwa Kyāla, yaga gwākisa kwa une. Unko une, bo mbombi Gwāko nsitakubagila, lilino nāmbilīle Mbepo Mwikemo mu ndumbula yāngu. Kangī mbapo une ubusisimikisi nu lugano ulu unu naloliloli mfumbilwe”? Linga ugwe ukaya nayo Umwēne, ngimba ugwe ubagīle ukufyūsya amaboko gīnu ku Mwene, kuyoba, “Ntwa, kyo kimanyilo iki une ngukinyonywa Ikyene”? Ngimba ugwe ubagīle ukufyūsya ikiboko kyako? Kyala akusaye ugwe kunyuma kula, nkikulu. Kyala akusaye ugwe, nkulumba. Akusaye ugwe, nkulumba. Kyala ayege na nugwe. Ikyo kyo kinunu.

Unnyambala uyu pabumalikisyo apa, Kyala akusaye ugwe, nkundwe gwangu. Kangi yumo uyungi, itolo bo tukāli ukwīgala, itolo ukugūlīla utubalilo tunini. Kyala akusaye ugwe kunyuma kula, mwanundumiana. Yumo uyungi?

⁴³⁰ “Une lilino ngunyonywa. Une ngunyonywa, Ntwa Kyāla. Ugwe umenye indūmbula yāngu. Ugwe umēnye iki kili mu līnogono lyāngu. Ugwe, ‘U Mbepo gwa Kyala yo mwengo ukukindapo kangi mpyasye ukukindapo ukukinda ingwebo imbyasye kubili-kosa, kōpe nukulasa kukuswanyulania kwa mafuta ga nkifupa, kangi u Nketela-ngāni gwa nyinogono sya mu ndumbula.’” Inogona isya Ikyo. Umwēne amenye inyinogono syāko silasila, imbingililo syāko.

⁴³¹ Ngimba ugwe ubagile ukufyusya ikiboko kyako? Yoba, “Yaga gwākisa kwa une, Kyala, papapa lilino. Une—une ngulōnda Ugwe ukumanya ukuti une mmenye ukuti une nsobile, kangi une ngukyāgānia ikyēne, lōli une ngulōnda ukuya nnunu.” Umma ndaga, akabalilo kāko uswe itolo tukumulisya ukwinamisya imitu gyītu, ukwīpūta lilino, inogona itolo akabalilo. Uswe tutikulōnda ukubopela ukufwana na ikyo.

Lyalabwe lya Ngulilo, ling’alukīle une,

Unko une nīfisēmo mwa Ugwe;

Unko amisi ni Lilopa,

Ukufuma kulubafu Lwāko ulusulule . . .

Luliyaga lwa mbībi kabilikosa . . .

(Lubūbulusyo lwa kabilikosa,

Umwēne āfīngīle pa kyēne, ifindu fibili

ifisitakwāndulīgwa.)

Mbonesya ukufuma ku bugāsi nukumbela une mpelelesye.

Akabalilo kāko une ngutūya . . .

⁴³² O Ntwa, pāga itolo lilino ukuti uswe twisakusyāgania ukuti imyūyi igi gīgyo uswe uswe tukufwēngēla gikwēlēla. Uswe tukamanya milīnga ukōngelelāpo uswe tulinagyo pankyēni pa uswe. Ifyo fyo fyōsa ukwisila mu bulagili Bwāko ubukulumba. Ikyēne kikubātīkīgwa na Ugwe. O, yaga ni kisa kwa uswe. Kangi ku bala bābo bāfyūsīsyē amaboko gābo, Ntwa, kukayapo ukufūmbwa ukubayoba ingamu syāba. Ugwe umenye aligwesa gwa bēne. Lōli une itolo ngupa ulwīpūto ulu ulwa kwimililapakati kuli abēne. Une ngusūma ukuti Ugwe kusōsyāga ukutobesīgwa kwa ndumbula syābo, nukubītīkīsyā abēne ukwīsa nubukifu, itolo lilino, ku Kikota; ukwēnda nubukifu kulakula ku Kikota kya Kyāla, ukwāmbilila ikyābūoi kyābo ikipīgwe-na-Kyāla. Ugwe ubapelīle abēne ukufyūsya amaboko gābo. Abene balinkutōligwa ukubōmba ikyēne pa bene. Kangi une ngusuma, Kyala, ukuti Ugwe kupaga iki mu Ngamu ya Yeso. Amenī.

. . .nimwene mwa Ugwe;

Lilino, mpalaga itolo Umwene lilino.

Unko amisi kangi. . . (O, mwe!)
 Ukufuma mu lubafu Lwāko aga gōnekága
 Gayege ga bōnangi ukupolesya kabili,
 Ukupoka ukufuma ku bugāsi nukumbela une
 mpelelesye.

433 Balinga bikwipilika naloliloli kanunu lilino? Fyusya ikiboko kyako, yoba, “Ntufye Untwa!” [Ikilundilo kikuyoba, “Ntufye u Ntwa!”—Nsimbi] O, Umwēne yo gwakuswigisya! Oko!

Yilipo I Fwasi Pa Nyibuko. Ngimba ulumēnye ulwēne, Kalumbu Gertie? Unko uswe. Balinga baluganile ulwimbo lula? Lilino uswe tukuyaga nalo ulukomāno lwa lōsyo, itolo nkabalilo. (Ugwe kubōsyága abēne?) Umma ndaga.

. . . buyo, ena, bulipo ubuyo,
 Bulipo ubuyo ku Nyibuko kwa ugwe;
 Buyo, buyo. . .

434 Umma ndaga. Bala abāndu aba bikulōnda ukōsígwa, abanyāmbála bikubūka ikyūmba *iki*, abakīkúlu *iki* apa, umma ndaga, bala bābo bikōsigwága mu Ngamu insayigwa ya Ntwa gwītu.

. . . kyo kinununki kwa ugwe,
 Bulipo ubuyo ku Nyibuko kwa ugwe;
 Kyala aali nnunu kwa une,
 Bulipo ubuyo pa Nyibuko kwa ugwe.

435 Aligwesa lilino:

Buyo, buyo, ena, bulipo ubuyo,
 Bulipo ubuyo ku Nyibuko kwa ugwe;
 O, buyo, buyo, ena, bulipo ubuyo,
 Bulipo ubuyo pa Nyibuko kwa ugwe.

436 O, une nduganile ulwimbo ulwaiyolo lula. Bule umwe?

Bulipo ubuyo ku Nyibuko kwa ugwe;
 O, buyo, bulipo ubuyo, bulipo ubuyo bubwīngi,
 Bulipo ubuyo ku Nyibuko.

437 Lilino, akabalilo kāko unkulumba īngīle nkati, ukwitēdekésya ulōsyo, une ngulōnda ukulīngānia ku kilūndīlo. Kangi une ngusūmāga bamo mwa balindililakipanga, linga abēne babagīle ukumbilika une nkyūmba, akabalilo kāko abēne bītendekīsye, isaga nu—nu kumbula une, kangi popāpo uswe tubagīle ukusāmīsyā ikyakuyobelapo. Uswe tukulōnda mwesa ba umwe ukukibona iki. Kiliyaga kifuki amaminiti kalongo ukuyapo kutalipo, kangi ikipānga kisakulūndusigwága.

438 Lilino une ngulonda ukubala amanandi ga Masimbo amakemesígwe kwa umwe. Une ngulonda ukubala Agene ukufuma kwa Buku gwa Imbombo. Kangi une ngulonda ukwānda pa manandi ga 12 aga ntu gwa 2 gwa Imbombo.

439 Lilino, une ngulonda umwe muketesye mu ntu gwa 16 gwa Mwikemo Luka, pamo gwa Mwikemo Matai, une ngusübila icyène kyo kili, apa Yeso äsökága panja pa kyamba. Abene. . . Alinkuti ku bafundigwa Bwake, “Ngimba abanyambala bikuyoba Une ne Mwanundumiana gwa mundu ne ywāni?”

440 “Kangi bamo mwa bēne balinkuyoba, fiki, Ugwe gwe ‘Eliya.’ Kangi bamo bikuyoba ukuti Ugwe gwe—Ugwe gwe ‘Nsololi yula.’ Kangi bamo bikuyoba ukuti Ugwe gwe *iki* pamo *ikingi*.”

441 Umwene alinkuti, “Loli ngimba Ywani umwe mukuyoba ukuti Une ndi?”

442 Kangi Peteri alinkuti, “Ugwe gwe Kristi, Mwanundumiana gwa Kyāla gwabumi.” Uko kutalusya?

443 Yeso alinkuyoba, “Nsayigwa uli ugwe, Simoni Mwana-gwa-yōna, kabuno umbili ni lilopa fikasetula iki. Ugwe ukamanyilamo siku ku sukulu. Ugwe ukamanyilamo siku Ikyène nu mündu.” Alinkuti, “Löli Tāta Gwāngu uyu ali ku Mwanya yo asetwile iki kwa ugwe. Kangi Une nguyoba ukuti ugwe gwe Peteri. Pamwanya pa lyālabwe ili Une nisakuyēnga i Kipānga Kyāngu. Ifipata fya gehena fitisakukitola Ikyène mma. Kangi une ngupaga kwa ugwe ifungulilo sya Kitangalala kya ku Mwanya.” Ngimba isyo ndalusye? “Kangi kilikyōsa iki kwabulaga pa kīsu, Une nisakwābulága icyène ku Mwanya. Iki ugwe kupinya pa kīsu, Une nisakupinyága icyène ku Mwanya.” Ngimba Umwēne äsanusyága Ikyène? Umwēne angali akayoba Ikyène. Lilino, bo akabalilo kakīndililága, lilino, Peteri āli ni fungulilo ku Kitāngalāla.

444 Lilino, umwe bandu ba kiKatolika, umwe mubagile ukwinogona iki, ukuti umwe mukuyoba, “Ikipanga kya Katolika kyo kiyēngoigwe pa Peteri.” Umma ndaga, uswe tukusyāganiága. “Abēne bāli ni fungulilo. I kipanga kya Katolika kikāli kili ni fungulilo.”

445 Unko uswe tusyāganie iki *Peteri* äbōmbile ukufwana ni fungulilo, muketile, polelo uswe twisakusyāgania. Ili Bāngéli lyāyobile, kwa Peteri na kwa bōsa abangi ba batumigwa, “Būka umwe nkīsu kyōsa icyāpasi. Aligwesa uyu imbibi syāke mukuhobokela, ku bēne isyēne sihobokeligwe. Aligwesa uyu imbibi syāke umwe mukukyūnga, ku bēne isyēne sikyūngigwe.” Ikyo, une mbagile ukuyoba icyène ukuti. . . Yumo abagile ukusita kupilikisya iki une ngusanusya. Yeso alinkuyoba ku batumigwa, “Aligwesa imbibi syāke umwe mukuhobokela, une nisakubahobokela abēne nīne. Kangi aligwēsa imbibi syābo umwe mutikuhobokela, nukukolelela isyēne ukulwana na bēne, Une ngwisakukolelelága iyene ukulwana na bene nīne.” Ikyo kyo iki Yeso aayobile.

446 Kētésya ukugúta kwa kipānga kya Katolika ku ikyo.

447 Loli unko tusyāganie mumo abene baabombile icyene. Polelo linga uswe tukwaga mumo abene baabombile icyene, polelo

uswe tubagile ukubomba ikylene injila yilayila. Lilino unko uswe tusyaganie.

448 Ilyēne lyo Lisiku lya Pentekosti. I Kipanga kikwālígwa. Abēne bōsa bāli nkyūmba ikyapamwanya. Abanyāmbála balinkusōka ukufuma mula, bikuyoba mu ndimi ingindanekindane. Fiki? Injobelo yiliyōsa pāsi pa ku Mwanya yālimililígwe pala. Ikingereza kyālipo pala, kyōpe. Injobelo yiliyōsa pāsi pa ku Mwānya yafimbilisígwa ukuyapo pala, injobelo iyi ugwe gwāyobága mu lisiku lila. Ikukīndilila nkyēni apa nukupa nyīngi isya njobelo, kangī mūmo aba Krete na bahesya, kangī abingisígwe kipanga ba Roma, kangī—kangī—kangī abaArabia, kangī bōsa ukuyoba kangī unkunkwe... Lilino, abēne bakāyobaga mu njobelo insitakumanyigwa. Abēne bāyobága mu njobelo isyakumanyigwa, ku bāndu. Komma ululimi ulusitakimanyigwa, lōli injobelo iyi aligwesa gwa bēne bapilikisyaga. Untulwanongwa, unsitakwitika, ābagīle ukupilika iki umwēne āyobága. “Ngimba uswe tukupilika bulebule mu njobelo yītu mūmo fikuti—fikuti uswe twāpāpiligwēmo?”

449 Lilino kētésya. Lilino ililālúsyo likwīsa. Lilino, “Abāngi balinkūgīla.” Ilinandi lya 12, umma ndaga.

Kangī abēne bōsa balinkuswīga, kangī...mu kwīlāmwa, bikuyoba yumo ku nnīne, Ngimba iki kikusanusya fiki?

Abangi balinkūgīla kangī balinkuyoba, Aba... bikwīte ubwalwa ubupya.

450 Abēne bābūgilága abēne. Panongwa yakuti, ngimba abēne babōmbága bulebule? Abēne bapepelukaga ngati banyāmbála abagāle, ngati banyāmbala abagāle. Bikuyoba, kisita kumanya ifi abēne bayobaga, lōli abēne bālumbililága ku kilūndilo mu njobelo abēne bakāsīmēnye, lōli ikilundilo kyāmēnye. Muketile? Umma ndaga.

Abangi...balinkuti, Abēne bo bīsusígwe nu bwālwa ubupya, kēta mūmo abēne bikubōmbela.

Abangi balinkūgīla, bikuyoba, Aba...bo bīsusígwe nu... .

“Lōli Peteri...” Kētésya mōsa, ndumiana! Ugwe guli ni fingulilo.

Lōli Peteri, bo imile na kalongo na yumo bala, alinkufyūsya ilisyu lyāke, kangī alinkuyoba ku bēne,...

Lilino, kumbukilaga, ulu lo lwālo ulwakwānda lwa Kipānga.

...Umwe banyāmbala ba Yudai, kangī...umwe mwe mukwītūgāsya mu Yerusalemu, kili manyigwága iki kwa umwe, kangī pilikisyaga ku masyu gāngu:

Kabuno aba bakaya bagāle mma, mūmo umwe mukwinogonela, namanga ukwēne ko lōli isala ya butatu iya lisiku.

Mfilabu mwākāli nukwigulígwa akabalilo kala. Muketile?

Lōli iki kyo kila iki kyāyobígwe po na yu nsololi Yoeli;

. . . ikyēne kisakuyaga kīsile mmasiku ga bumalikisyo, ikuyoba Kyāla, Une nisakōnelela u Mbepo gwāngu pa mbili guligōsa: pa banabalumiana binu kangi. . . banabalindwana, kangi abēne bisakusololága, kangi abanyāmbala binu abakeke bisakukētága imboniboni, kangi abanyāmbala binu abakāngāle bisakugogwága injosi:

Kangi pa bāmbombo bāngu kangi. . . abāmbombo bāngu abakīkūlu Une nisakōnelelága mōsa mmasiku gala u Mbepo gwāngu; . . . abēne bisakusololága:

Kangi une nisakunāngisya ifiswigo mmwanya pamwanya, kangi ifimanyilo nkati nkisu pāsi; . . .

Lilino, umwēne yo Peteri ikulūmbulíla lilino, yūyo uyu ali ni fungililo.

. . . ililopa, . . . umoto, . . . imyuyi ya lyōsi:

Ilisuba lisakusanusigwa ukuya ngīsi, . . . u mwēsi ukuya lilopa, bo likāli i lisiku ilikulumba kangi iliboneke ilya Ntwa lisa kwisa:

Kangi ukwēne kwisa kuyaga kwīsile, ukuti aligwēsa uyu isakukōléla pa ngamu ya Ntwa isakupokigwaga.

Umwe banyāmbála ba Israeli, pilika amasyu aga; Yeso gwa Nazareti, u nnyāmbála uyu āsisimikisígwe na Kyāla pakati pa umwe ni fika kangi ifiswigo ni fimanyilo, ifi umwēne ābōmbíle. . . nkati myīnu. . . umwe mwībēne. . . mumenye:

Yoba isya kukemeligwa? Umwēne āli ni fifungulilo, umwe mumenye. Yaga. . .

Umwēne, ukutwāligwa ni kibunganio ikyamatai kangi u bumanyila ngāni bwa Kyāla, . . .

Mwaketa lelo umwe. Ngimba Umwēne abagile bulebule ukutwāligwa? Panongwa yakuti Kyāla ābīkíle ngāni ikyēne ukuya injila yila. Muketile? Ukumanyila-ngāni kwa Kyāla!

⁴⁵¹ [Nkundwe ikuyoba, “Twitēndekísye?”—Nsimbi] Itolo pakabalilo kanandi. Babūla abēne, itolo kolelela itolo mu miniti, mpaka une mmalīsye ni Lisimbo.

. . . umwe mwēgile, na maboko amabībi, mukomelíle nukugoga:

Uyu *Kyāla afyūsīsyē mmwanya*, kangī *ābwīle ububabe bwa bufwe: panongwa yakuti ikyēne kikābagīle... umwēne afīmibilisigwēge ukukolelelīgwe nu bwēne.*

Kabuno Davidi āyobīle ukufwana nu mwēne, Une nālīmbwēne u Ntwa akabalilo kōsa... pa kiboko kyāngu ikitalusye, kangī *une ndisa kugutigwamo:*

Polelo indumbula yāngu yilikunkusāngaluka, kangī *ululimi lwāngu lwātēndekīgwe ukuya lwalusekelo; ukongelelapo... umbili gwāngu gwisakūtūsyā ndusekelo:*

Panongwa yakuti ugwe utisa kuguleka umoyo gwangu mu gehena, *somma ugwe ukwitikīsyā u Mwikemo Yula ugwāko ukuketa ububole.*

Ugwe gutēndike une ukufumuka... isyāngu—isyāngu injīla, *isyāngu injīla syā būmī; ugwe kwīsa kutēndēka une ukuya mwīsule nu busangalufu kangī ni kyāngu kīsyō.*

Banyāmbāla na bakundwe, unko une nubwabuke njobe kwa umwe isyā tāta Davidi, ... umwēne yo afwīle kangī asyīlīgwe, kangī ilipūmba lyāke līlī na uswe... ilīsīku ilī.

Polelo ukuya nsololi, nukumanya ukuti Kyāla afīngīle nu luḡingo... .

Une itolo mmalīsisye ukulūmbilīla ikyēne.

... ukuti ukufwana—ukufwana ni fipaso fyā nduyungu lwāke, umwēne angalī... ukufwana nu mbilī, umwēne angalī ikusumūsyā mmwanya Kristi ukwītugasyā pa kikota kyāke;

Itolo ikī une namalīsyāga ukulūmbilīla. Peteri ikulūmbilīla ikīndu kilakīla.

Kangī *ukukēta ikī pabutasi* (U nsololi akībwēne ikyēne pabutasi.) *āyobīle isyā busyūke bwa Kristi, ukuti u moyo gwāke gukālekīgwe mu gehena*, kangī *mma umbilī gwāke gwākētīle ububole.*

Uyu Yeso yo Kyāla asyūsīsyē mmwanya, ku ikī uswe twēsa twe bakētī.

Polelo ukuya mfyūsīgwe mmwanya, kangī *ukuya ku kiboko ikitalusye... ukuya ku kiboko ikitalusye, afyūsīgwe mmwanya, bo ambulīgwe na Tāta... uluḡingo lwa Mbepo Mwikemo, umwēne... alyōnīle panja ilī, ikī umwe nalolī kukēta kangī mukupilīka.*

Kabuno u Davidi akafyūka mmwanya mma, (u nsololi): lōlī umwēne alīnkuyōba mwēne, U NTWA āyobīle kwa Ntwa gwāngu, Itūgāsya ugwe ku kibokoko kyāngu ikitalusye,

Mpaka Une ngupela abalugu bāko ukuya kyakukanyapo.

Polelo (pilikisya iki) unko i nyumba yōsa ya Israeli yimanye nalololi, ukuti Kyāla ātēndike u Yeso yuyuyu uyu, uyu umwe...mwakomelile, fyosa-fibili Ntwa na Kristi.

Ikyo kikufimbilisigwa ukusengama, bule icyēne?

Lilino akabalilo kāko abēne bāpilike iki, abatulanongwa bala, abēne balasigwe mu ndumbula syābo, nukuyoba kwa Peteri...Banyāmbala...kangi Peteri na...bāngi...abatūmigwa, Banyāmbala na bakundwe, ngima uswe twisakubōmbaga fiki?

⁴⁵² Umma ndaga. Mwaketa lelo umwe. Ngimba umwēne ali na fiki? I fungulilo, i fungulilo ku Kitāngalāla. Kili kūgu i Kitāngalāla? Ikyene kili mwa ugwe. Uko ko kutalusya? U Mbepo Mwikemo yo Kitāngalāla kya Kyala. Uswe tumēnye icyēne. Uswe tupāpigwe mu Kitāngalāla, ukuya bapilikila kangi bimilili. Kēta. Umwene ali ni fūngūlo ku lubafu lwake. “Ngima fyo fiki ugwe kubōmbāga ni kyene?” Aka ko kabalilo kākwānda ikifigo kyāliguligwemo siku.

⁴⁵³ Lilino, ililālúsyo likulālúsígwā undumbilili, ku kabalilo kākwānda, yūyo ali ni fūngulílo. Une ngwitika linga umwēne āyobíle, “Ima pa ntu gwāko,” ikyo angali lo lulagilo.

⁴⁵⁴ “Kilikosya iki ugwe kupinya pa kisu, Une nisakupinyāga mMwanya.” Umma ndaga. “Kilikyōsa iki ugwe kuyoba, Une nguyaga pakuyoba ikindu kilakila. Ugwe ulinalyo ifungulilo.” Umma ndaga. Umwēne ikwīngisya ifūngulilo nkifigo.

...Ngimba ugwe kubōmbāga fiki? Banyāmbala na bakūndwe, ngimba uswe twisakubōmbaga fiki?

Lilino akabalilo kāko abēne bāpilike iki, abēne bo balāsígwe mu ndumbula syābo, nukuyoba... Banyāmbala na bakundwe,...

...Peteri alinkuyoba ku bēne, Pinduka, kangi yaga bōsigwe aligwesa gwa umwe mu ngamu ya Yeso Kristi kubōmole bwa butulanongwa, kangi umwe mwisakwāmbililāga ikikungilwa kya Mbepo Mwikemo.

Kabuno ulufingo lo luli kwa umwe, kangi ku bāna bīnu kangi ku bala bābo bali kubutali kula, bope na bābīngi mūmo u Ntwa u Kyāla gwītu isakukōlelāga.

Ikyo kikumasya amatati kwabwilanabwila. Nayumo umūndu siku, nkabalilo kalikōsa, abagilēmo siku, nasiku ukulwana na Ikyo.

⁴⁵⁵ Ikipanga kya Katolika kikwīsa mula, mbuyo bwa kuyubikigwa, abēne bikunyāfila. Mbuyo bwa kuya ukubōmbēla

i Ngamu ya Yeso, abêne bályëgile, “Tāta, Mwanundumiana, na Mbepo Mwikemo.” Nasiku kyamanyisigwemo mu li Bāngéli.

⁴⁵⁶ Umundu aligwesa, ukufuma akabalilo kalikosa aka, ālyōsígwe ukwisila mu kuyubikígwa mu Ngamu ya Yeso Kristi. Kangi bamo bāyubikígwa na Yohani u Mōsi, uyu ālyōsisye Yeso, kangi Pauli ababulile abene ukuti abene bakābagile ukwambilila u Mbepo Mwikemo bo ulo. Abêne bāfimbilisígwe ukugomokela nu kōsígwa-kangi, kangi, mu Ngamu ya Yeso, bo abêne bakāli ukwāmbilila Mbepo Mwikemo. Balinga bamenye ikyo kyo Lisimbo? Imbombo, untu gwa 19. Mwaketa lelo umwe. Nongwa yakuti, i Kitāngalála kya ku Mwanya kya fungiligwe ku njila yiliyōsa iyingi, ukwisila mu lufingo ukwisila mwa Yeso Kristi, ukuti ikyo kikuyaga kytikisígwe mMwanya.

. . . Pinduka, kangi yaga bōsígwe aligwesa gwa umwe mu ngamu ya Yeso Kristi kubōmole bwa mbibi syinu, . . . umwe mwisakwāmbililága ikikūngilwa kya Mbepo Mwikemo.

Panongwa yakuti, *ulufingo luli kwa umwe, kangi ku bana binu, . . . ku bala bābo bali kubutali fiyo, kōpe na ku babingi na mūmu u Ntwa gwitu Kyāla isakukōlélága.*

Ameni. Unko uswe twipute.

⁴⁵⁷ Tāta Kyāla, ikilo iki, ifyinja abamia kalongo na bahano na bana kangi ukongelelāpo fimo ifi fikīndile, pōpe ubwanalolindumbula nu bumobwene bwa ndumbula ya mūndu fikāli fikulilila kwa Kyāla, ngati bāna bikulilila ulupyu lwa mabele ga mama gwābo. Uswe tukuganile Ugwe, Ntwa. Uswe tukabagila ukuya būmi kisita Ugwe. Bo mūmo Davidi āyobile, “Umoyo gwāngu gūmililwe kwa Ugwe, bo yo mbabala panongwa ya kisoko kya mīsi.” Umwēne ikufimbilisígwa ukuya nakyo Ikyēne, pamo ikufwaga.

⁴⁵⁸ Kangi, Tāta, uswe tusānjwile ukukīnda mu Masimbo, kunyuma na nakyēni. Kisita ukuya bakukīdana, lōli uswe tukukēta iseminale isi, abafundigwa ba bufundakyala aba umwīsyūgu, aba bikulūmbilila ukufwana ni ndagilo sya bāndu, kangi komma indagilo sya Kyāla. Polelo, Ntwa, uswe tutikubūgila abanyāmbāla bala mma, lōli uswe tukūgila ifindu fila ifi abēne bikumanyisa. Polelo, Ntwa, uswe tukusuma ukuti abene baliyaga nkundwe gwitu. Uswe tukusuma ukuti Ugwe kubaswaga abene ubusōbi bwābo. Kangi uswe tukusuma ukuti abēne bikwīsāga ku Lisimbo, ukubala Ilyēne, komma mūmo iseminale yimo yikumanyisila Ilyēne mma, lōli ukufwana ni njila iyi Kyāla asīmbile Ilyēne.

⁴⁵⁹ Uswe tukusuma, Kyāla, lilino, ukuti abītendekesye aba bābo bikwīsa ikilo iki ku lōsyo lwa mmīsi, bo yu ntimi gwitu unkifu ikusegelēla kuno ku kigemo ukufuma kuno, ukulūmbilila i Nongwainunu, i Nongwainunu yiyiyi, kangi polelo ukubūka ku kitubwi kya lōsyo, ukusyila, tupaga, Ntwa, ukuti aligwesa gwa

bene aba bikwāmbililāga u Mbepo Mwikemo, panongwa yakuti Ugwe gupele ulufingo, “Umwe mwisakwāmbililāga u Mbepo Mwikemo.” Aligūlaga u Mbepo gwa Kyāla pamwanya pa mīsi, ukwāmbilila umwītendekesye ikilo iki, kabuno uswe tukubabīka abēne mmaboko Gāko, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

57-0922E Bahiburi, Untu Gwa Buhano-na-bubili #2
Kitembe Kya Branham
Jeffersonville, Indiana U.S.A.

KYANGONDE

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org